

DRAUGAS

PERIODICALS
April 17,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
ANTRADIENIS - TUESDAY, BALANDŽIO - APRIL 17, 2001

*****MIXED ADC 606
S60 P15 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04/16/01
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET
WWW.DRAUGAS.ORG Nr.74
Kaina 50 c.

*** Netikėtas gaisras suniokojo** beveik pusę Alytaus teritorinės muitinės Lazdijų kelio posto administracinio patalpų. Apie 400 tukst. litų nuostolių padariusi ugnis sunaikino visus pamainų viršinių kabinetų buvusius dokumentus. Manoma, kad pastatas buvo padegtas norint sunaikinti su muitininkų ir jų bendrininkų nusikalstama veikla susijusius pėdsakus. (Elta-LR-KD-R)

*** Pagal naują** Vietinės rinkliavos už gyvūnų registraciją ir laikymą daugiaubiuose namuose nuostatų projektą, vietinė rinkliava už gyvūnų (šunų, kacių) registraciją ir laikymą bus privaloma gyvūnų savininkams, laikantiems juos daugiaubiuose namuose. Numatoma vienkartinė rinkliava už šuns registraciją – 10 Lt, už katės – 3 Lt. Savininkai kates gaus registruoti savo noru. Mėnesio rinkliava už šuns laikymą – 10 Lt. (Elta)

*** Baigiantis laisvadienių** policijos pareigūnai aiškinosi aplinkybes keliasdešimties muštynių ir konfliktų, kuriuose gausu aukų. Per šeštadienį ir sekmadienį vien peiliais sužaloti aštuoni žmonės. (Elta)

*** Parlamentarė Kazimiera Prunskienė** kategoriškai atsisakė iš savo vadovaujamos Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų frakcijos nario Ramūno Karbauskio perimti Seimo vicepirmininko postą. (Elta-LR)

*** Didžiausia Baltijos šalyse** naftos gavybos bendrovė „Minijos nafta“ šiais metais paramai ir labdarai ketina skirti apie 300 tukst. litų. Didžiausia suma (150 tukst. litų) paskirta Almos Adamkienės paramos ir labdaros fondui. Iš šios sumos bus remiamos Šilutės ir Klaipėdos rajonų mokyklos (šiuose rajonuose „Minijos nafta“ vykdo naftos paieškos, žvalgybos ir gavybos darbus). Jau susitarta su Pėžaičių (Klaipėdos r.) ir Vilkėjų (Šilutės r.) pagrindinėmis mokyklomis, kad jose būtų įrengtos kompiuterizuotos papildomo ugdymo klasės. Įvertinus kitų regiono mokyklų projektus, pagal juos bus skirstomos likusios lėšos. Be to, iš šios sumos 50 tukst. litų skirta Klaipėdos apskritys Raudonojo Kryžiaus ligoninei Urologijos centro patalpų remontui. Šiais metais „Minijos nafta“ ketina remti ir Klaipėdos krepsinio klubo „Neptūnas“ siekį dalyvauti LKL čempionate bei jaunų krepsininkų ugdymą – tam bus skirta 65 tukst. litų. Jeigu projektą patvirtins naujieji bendrovės akcininkai, 200 tukst. litų bus skirta kultūros centro įrangimui Pėžaičių kaime (Klaipėdos raj.). Ketinama skirti pinigų ir įvairioms jaunųjų geologų mokymo programoms. Pasak Minijos naftos direktoriaus T. M. Haselton, bendrovė nuo pat savo įsikūrimo Lietuvoje (bendra Lietuvos ir Danijos įmonė „Minijos nafta“ įkurta 1995 metais) paramai skiria ypatingą dėmesį. „Minijos nafta“ yra didžiausia Baltijos šalyse naftos gavybos įmonė, vidutiniškai išgaunanti 70 proc. visos Lietuvoje išgaunamos naftos. „Minijos nafta“ vykdo gavybą 4-iose naftos telkiniuose, naudodama 16 naftos gavybos gręžinių. (Elta)

*** Į suvažiamą Vilniaus Kongresu rūmuose** susirinkę Lietuvos pramonininkų konfederacijos nariai kaltino valdžią per dideliais biurokratiniais bei mokesčių suvaržymais, netobulais teisės aktais, trukdymu dalyvauti lietuviškam kapitalui privatizavimo procesuose. (Elta-LR-R)

*** Šiems metams** nustatytas 11 tukst. ha pluoštinių linų paselių bazinis plotas. Daugiausia skirta Marijampolės, Šiaulių ir Panevėžio apskrims. (Elta)

*** Vilniaus miesto valdyba** patvirtino naujas kapaviečių statinių statymo Vilniaus miesto kapinėse taisykles. Kapaviečių statinių projektų derinimas perduotas kapinės prižiūrincios organizacijos, kurios turi specialius, sugebančius derinti pasirašiusius sutvarkymo projektus ir kontroliuoti jų įgyvendinimą. Iš viso Vilniuje yra 40 kapinių. Kai kurioms iš jų naujos taisyklės numatytos išimties. Istorinėse Antakalnio, Rasų ir Bernardinų kapinėse esančių kapaviečių sutvarkymo projektus ir toliau reikės derinti Miesto plėtros departamente bei Kultūros vertybių apsaugos departamento Vilniaus teritoriniame padalinėje. Naujosios taisyklės numatytos, kad kapavietėse galima statyti paminklus iš natūralaus ar dirbtinio akmens iki 1,2 m aukščio ir iki 1,5 m pločio. Galimi ir stulpai, obeliskai, kryžiai, koplytstulpio formos paminklai iš natūralaus ir dirbtinio akmens arba medžio iki 2 metrų aukščio (neskaiciuojant kryžių ar „saulės“ pavidalo viršūnės), taip pat skulptūrinės kompozicijos paminklai. Atraminės sienutės gali būti iš akmens arba tinkuoto mūro iki pusės metro aukščio. Suolėlių leidžiama įrengti tik kapavietės ribų plokštėse. Rūsiai, koplytėlės, kriptos gali būti įrengiami tik tam tikslui skirtose teritorijose pagal projektus, suderintus Miesto plėtros departamente. (Elta)

*** Lietuvos žmonės** labiausiai pasitiki žiniasklaida, bažnyčia bei sveikatos apsauga, tačiau vis mažiau pasitiki vyriausybe, teismais, Seimu, komerciniais bankais bei partijomis, rodo visuomenės nuomones ir rinkos tyrimų centro „Vilmorus“ atlikta apklausa. (BNS)

*** Velykų švenčių išvakarėse** AB „Vievio paukštynas“ per dieną parduoda dvigubai daugiau negu įprastai – maždaug po du milijonus kiaušinių. Šiaip jau didesnę paklausą turi rudi kiaušiniai, bet prieš Vėlykas reikia kur kas daugiau baltų – dažių. Paukštinkai teigia, kad maistingumo požiūriu abiejų rūšių kiaušiniai visiškai vienodi. „Vievio paukštynas“ yra stambiausias mūsų šalyje kiaušinių tiekėjas, jo daliai tenka apie 65 proc. visos rinkos. Paukštynui, kaip teigia jos direktorius Artūras Jasaitis, labai svarbus savas visiškai automatizuotas pašarų gamybos cechas, garantuojantis geriausios kokybės lesalus viščiukams, vištaitėms ar dedeklėms. Tuo tarpu kiaušinių paklausa galėtų didėti ne tik prieš Vėlykas. Pavyzdžiui, Vokietijoje vienas žmogus per metus suvartoja 250, JAV – 260, o Lietuvoje tik apie 120 kiaušinių. (Elta)

Siemiet jau ketvirtą kartą Vilniaus Vingio parke surengta Vėlykų šventė. Aplink piramidę vaikai rideno margučius.

Gedimino Žilinsko (Elta) nuotr.

Vilniaus Vingio parke – rekordinė margučių piramidė

Vilnius, balandžio 15 d. (Elta) – Siemiet jau ketvirtą kartą Vilniaus Vingio parke buvo rengiama Vėlykų šventė. Visus čia atvykusiuosius Vilniaus savivaldybės nustebino rekordinė Vėlykų piramidė, surasta net iš 25 tukstančių margučių. Margučių piramidė Vingio parke pradėjo kilti dar pirmą Vėlykų dieną. Tačiau visos linksmybės prasidėjo antrąją Vėlykų dieną. Aplink piramidę latakais buvo ridenami margučiai, o piramidės viduje apsigyveno paslaptingoji Vėlykų, kas kuria buvo galima užėti ir iš didžiulių jos kišenių ištraukti burtų. Vėlykiniai kiaušiniai siemiet pirmą kartą buvo dažomi grafiti stiliumi, apipurškiant juos ryškiais dažais. Tai buvo pirmas „miestiškas“ kiaušinių marginimas, primenantis šia technika marginamas miesto namų sienas ar tvoras. Šiuo naujovišku būdu margučius dažė dailininkas, jam padėti galėjo ir šventės svečiai. Visi, atėję į Vėlykų šventę Vingio parke, buvo raginami nešti kuo daugiau margučių ir jais dar labiau prisidėti prie margučių piramidės rekordų.

Šventės metu specialią programą parodė „Teatriukas“, koncertavo kapelos ir ansambliai. Ir mažiems, ir dideliems buvo skirta daugybė žaidimų, už estrados veikė čekų žaidimų parkas. Kiekvienas norintis galėjo kartu su Vėlykų bobute nusifotografuoti pirmųjų trečiojo tukstantmečio Vėlykų atminimui. Po šventės margučiai buvo atiduoti vaikų globos ir senelių namams.

*** Antrąją Vėlykų dieną** vilniečiai ir sostinės svečiai buvo kviečiami praleisti Vėlykių regioniniame parke, keliaujančios pėsčiomis iki Vėlykių rūmų aplankant Kalvarijų Kryžiaus kelio koplyčias. (Elta)

*** Šv. Vėlykas pasitikė šeimos rate,** antrąją šventės dieną kauniečiai galėjo švęsti miestelėnų draugijoje. Prie S. Dariaus ir S. Girėno paminklo vyko vėlykinis kermošius „Marga pintinė, dainų vėrinė“. Čia taipogi laukė nemokama koncertinė programa, vėlykiniai žaidimai, studentų varžytuvės, margučių valgybos čempionatas, pavasario dainos, šokiai bei gyvūnų paroda. Patiems mažiausiems – vaikų Vėlykėlės buvo surengtos Vytauto parke. Ten atkeliavo Vėlykų bobutė, linksmino vaikų estradinės grupės, vyko margučių varžytuvės. Antrąją Šv. Vėlykų dieną Kauno sporto halėje vyko šventė-koncertas „Grok, Jurgeli, per Vėlykas“. (Elta)

*** Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių)** vadovas Seimo narys Vytautas Landsbergis kreipėsi į Lietuvos prezidentą Valdą Adamkų, prašydamas vetuoti Seimo priimtą Azartinių lošimų įstatymą. Jo nuomone, valdancioji dauguma pasielgė neatsakingai atmesdama Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) frakcijos siūlymą priimti protokolini nutarimą, kuriuo remiantis būtų atlikta Azartinių lošimų įstatymo kriminalinė ekspertizė. V. Landsbergio nuomone, tokiu būdu Seimas pažeidė įstatymą, reglamentuojantį įstatymų priėmimo tvarką. (Elta)

Kiek kainavo Vėlykų stalas?

Vilnius, balandžio 14 d. (Elta) – Hales ir Kalvarijų turgavietėse praėjusį šeštadienį įvairiaisiais raštais papuošti kiaušiniai kainavo 1 litą, paprastų dešimt baltų kiaušinių kainavo po 2,5 litą, rudų – 50 centų brangiau.

Praėjusį savaitgalį sostinės turguose kai kurių maisto produktų kainos šiek tiek šoktelėjo. Pavyzdžiui, už šviežios kiaušienės kumpio kilogramą prašė 11-12-13 Lt, jautienos kumpio kilogramą pardavėjo po 9-12 Lt. Rūkytų lašinių kilogramas – 8-14 Lt, šviežių – 3,50-5 Lt.

Ukininkės už išdarytą žąsį prašė 80 Lt, už kalakutą, priklausomai nuo jo dydžio – po 90-130-220 litų. Taip pat daug dailiai išdarytų naminių vištų – jos kainuoja nuo 15 iki 50 litų. Šiuo metu nebeleidžiama prekiauti galvijų, avių ir ožkų galvų smegenimis. Taip nutarta dėl padidėjusios rizikos užsikrėsti labai pavojinga galvijų ketpiniu.

Turguose labai pagausėjo įvairių žuvų. Kalvarijų turgavietės žuvų paviļone po 3-4 Lt už kg galima nusipirkti iš aplinkinių ežerų ar kitų vandens telkinių ištauktų kuojų, karosų, ešerių. Rūkyta skumbė kainavo po 7,90 Lt, žiobris – 4,30 Lt, riebi Atlanto silkė – beveik 5 Lt, rudagalvė menkė – 8,95 Lt, lydeka – 10 litų 90 centų.

Vaisių pardavėjai už vietinių rūšių obuolių kilogramą prašė nuo 1,20 Lt iki 2,50 Lt. Svogūnų galvūčių kilogramas – po 0,50-0,7 Lt, šviežių jų laiškių 100 g-0,70-1 Lt.

Už bulvių kilogramą prašė 35-40 centų, šviežių kopūstų – nuo 50 centų iki 1,2 Lt, morkų – nuo 60 iki 70 centų, raudonųjų burokėlių – po 50-80 centų. Šviežių agurkų kilogramas – nuo 4,2 iki 6 Lt, rauginoti kopūstai – po 1,80-2 Lt už kilogramą.

Kaimiškos tirštos grietinės kilogramas – 8, varškės – 5 litas, sviesto – 14 litų. Bitininkai už įvairių rūšių medaus kilogramą prašė po 17-18 litų.

*** Laikraščiai „Komer-sant“** Rusijos Valstybės dūmos Tarptautinių reikalų komiteto vadovas sakė, kad politinis prieglobstis Rusijoje turi būti suteiktas „visiems, kuriuos reikia ginti nuo įstatymų nepaisymo savo šalyje ir kurie ieško globos laisvoje Rusijoje. Pirmiausia – didžiojo Tėvynės karo veteranams ir rusų visuomeninių organizacijų Baltijos šalyse vadovams“. Rusijos vyriausybė priėmė nutarimą dėl tvarkos, kuria bus suteikiamas laikinas prieglobstis Rusijos teritorijoje užsienio piliečiams bei asmenims be pilietybės, turintiems pabėgėlio statusą arba pretenduojantiems į jį. (BNS)

*** Eidamas 71-uosius metus,** balandžio 13 dieną Vilniuje mirė žinomas vertėjas, ilgametis leidėjų darbuotojas Vytautas Martišius. Meninio vertimo meistrų būryje jis išsiskyrė gausiais įvairių tautų pasakų ir lietuvių literatūros klasikais vertimais, taip pat lietuvių kalbos grožiu – sakinio gynybe, vaizdo išraiškinimu. V. Martišius vertė iš latvių, lenkų, rusų kalbų. (Elta)

*** Seimas nusprendė atnaujinti** Privatizavimo komisijos sudėtį – iki balandžio 20 d. vyriausybė turi pateikti šešių naujų komisijos narių ir jos pirmininko kandidatūras. (Elta-LR)

*** Premjeras Rolandas Paksas** gavo netikėtą smūgį – nepasitikejimą jam, kaip politikui, pareiškė jo pusseserė Klaipėdos žaliųjų vadovė Zita Daugintytė. Šią savaitę nuolatine akcijų dalyvė su kitais žaliaisiais piketavo prie vyriausybės rūmų. (Elta-LR)

*** JAV Austin Texas Strategic Forecast Centre** parengtose išvadose teigiama, jog uždariusi Ignalinos atominę elektrinę (IAE) Lietuva taps labiau priklausoma nuo Rusijos, nes tuomet apie 76 proc. Lietuvai reikalingos energijos bus gaminama šiluminėse jėgainėse, kurios naudoja iš Rusijos importuojamą kurą. Prognozių centro išvadoje taip pat nurodoma, kad Lietuvai nepakaks lėšų po IAE uždarymo būtinoms elektros tinklo ir elektrinių atnaujinimo projektams įgyvendinti. O galimybės pritraukti užsienio investuotojų yra ribotos dėl politinių priežasčių bei nuostolingos „Lietuvos energijos“ veiklos. (BNS)

*** Politines audras keliančioje** Lietuvos jūrų laivininkystės privatizavimo istorijoje sudėti pirmieji taškai: sutarčiai, pagal kurią „Lisco“ kontrolinis akcijų paketas parduodamas Danijos laivybos bendrovei „DFDS Tor Line“, pritarė ir Valstybės turto fondas, ir Privatizavimo komisija. (Elta-KD)

*** Vilniaus arkivyskupijos jaunimas** tradicinę Didžiojo Penktadienio Kryžiaus kelio eiseną surengė iš Vilniaus arkikatedros bazilikos į Trijų kryžių kalną. Eisenai vadovavo arkivyskupas metropolitas, kardinolas Audrys Juozas Bačkis, eisenoje dalyvavo vyskupai ir kunigai, klierikai, vienuolės, jaunimas iš įvairių Vilniaus parapijų, katalikų jaunimo organizacijų nariai. Buvo skaitomi Kryžiaus kelio stočių apmąstymai. (Elta)

*** Seimo Socialdemokratinės koalicijos frakcijos** atstovas Juozas Olekas pasiūlė perkelti Gegužės 1-ąją iš atmintinų dienų į švenčių sąrašą. Seimui pritarus kairiųjų siūlymui Lietuvoje būtų viena nedarbo diena daugiau. Liberalas Jonas Čekuolis manė, jog reiktų kreiptis į vyriausybę, kad būtų pateikti skaičiai, kiek Lietuvai kainuoja viena nedarbo diena. „Galbūt per alkoholio akcizų ir biudžetų su- renkama ir daugiau pinigų negu darbo diena“, juokavo parlamentarai. (BNS)

*** Už simbolinę kainą privatizuota** „Lietuvos kuro“ bendrovė praranda savo pagrindinį turtą – degalines. Jas išparduoti, kad susigrąžintų investuotas lėšas, panoro viena „Lietuvos kuro“ šešėlinių šeimininkų – bendra Lietuvos ir Lichtenšteino įmonė „Ave-Matrox“. (Elta-LR)

*** Žlugus anksčiau surengtiems** dviem aukcionams, Lietuvos paviljoną parodoje „Expo 2000“ bus siūloma įsigyti už vieną litą. Tai numatyta paviljono privatizavimo programoje, kurią vakar patvirtino Privatizavimo komisija. (Elta-LR-LZ-R-KD)

*** Beveik pusę vyriausybės** užsakymu atliktos apklausos dalyvių palaiko vyriausybės iniciatyvą, kad mokyklose moksleiviai būtų tikrinami dėl narkotikų vartojimo. Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Vilmorus“ apklausė daugiau per tūkstantį vyresnių nei 18 metų Lietuvos gyventojų didžiųjų miestuose, Marijampolės, Utenos, Alytaus, Tauragės rajonuose, iš viso 18 Lietuvos miestų ir 56 kaimuose. Pastaruoju metu Lietuvoje kilus namazai diskusijų dėl priverstinio moksleivių tikrinimo, prezidentūra ir Sveikatos apsaugos ministerija laikosi nuomonės, jog moksleiviai neturi būti priverstinai tikrinami dėl narkotikų vartojimo, tačiau premjeras Rolandas Paksas yra linkęs palaikyti prievartinį jaunimo tikrinimą mokyklose. 1999 metais Lietuvoje Pedagogikos institutui anonimiskai apklausus daugiau kaip 5 tūkst. vidurinių ir profesinių mokyklų moksleivių dėl alkoholio, tabako ir narkotikų vartojimo, paaiškėjo, kad narkotikus Lietuvoje yra vartoję 21 proc. berniukų ir 9,6 proc. mergaičių, iš viso – 15,5 proc. moksleivių. (BNS)

*** Po Vėlykų, balandžio 19 dieną,** prezidentas Valdas Adamkus skaitys trečiąjį savo metinį pranešimą, kuriame apžvelgs politinę, ekonominę, socialinę, kultūrinę šalies padėtį, išskels ateities uždavinius valstybės gyvenime. (BNS)

*** Devyni įvairioms frakcijoms atstovaujantys** Seimo nariai kreipėsi į Lietuvos prezidentą Valdą Adamkų, prašydami vetuoti Azartinių lošimų įstatymą, nes, jų nuomone, šis Seimo priimtas įstatymas darys neigiamą įtaką kriminogenei situacijai šalyje, o kovai su neigiamais padariniais prireiks daug daugiau lėšų, negu tikimasi išlaikyti. Vetuoti Azartinių lošimų įstatymą prašo įvairioms frakcijoms atstovaujantys Seimo nariai Petras Gražulis, Vytautas Einoris, Petras Papovas, Egidijus Klumbys, Vydas Baravykas, Mykolas Pronckus, Algis Rimas, Vytautas Šustauskas, Stanislovas Buškevičius. (Elta)

*** Seimo narių konservatorių** Irenos Degutienės ir Jurgio Razmos nuomone, viltytis subalansuoti „Sodros“ biudžetą skriaudžiant dirbančius pensininkus nepasiteisino. Kreipdamiesi į socialinės apsaugos ir darbo ministrę Viliją Blinkevičienę, parlamentarai norėtų sužinoti, kaip priėmus šį įstatymą pasikeitė „Sodros“ iplaukos ir per mėnesį išmokamų pensijų suma. Seimo nariai I. Degutienė ir J. Razma teiravosi, kiek atsirado laisvų darbo vietų ir kiek į jas įdarbinta nepensinio amžiaus žmonių. (Elta)

*** Siemiet Vytauto prospekto** požeminės pėrejos apdailos darbams numatyta skirti per du milijonus litų. Dauguma šių lėšų atkeliaus iš Kelių fondo, nes Kauno biudžetė šiam objektui skirta vos 30 tukst. litų. (Elta-LR)

KALENDORIUS

Balandžio 17 d.: Anicetas, Dragenis, Giedrius, Sigita, Skaidra.
Balandžio 18 d.: Apolonijus, Eitvilas, Eleuterijus, Girmantas, Laura, Totilė, Undinė.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

LIETUVIŠKAS AUKLĖJIMAS IŠUGDO
NAUJĄ ŽMOGŲ

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Mūsų tėvai ir protėviai — senelės ir seneliai be jokių organizacijų pagalbos savo normaliu gyvenimu augino kartų kartas žmoniškiausių — normaliausių, tai yra dorai gyvenant, nekenkiančių sau, kitam ir aplinkai lietuvių. O kai tokie išsimokslino ir užėmė atsakingas vietas — gyvenimas žibutėm dangiskai sumėlynavo ir visiems tikrą džiaugsmą teikė. Tokiems jaunuoliams ir senoliams joks žudymasis narkotikais neateidavo į galvą, kiekvienas buvo užimtas pagal savo polinkius ir gabumus vien naudingais sau ir kitam darbais.

Toks auklėjimas yra nepaprastai skaidrus prieš dabartinį narkotikų antplūdį tiek čia, Amerikoje, tiek ten, mūsų tėvynėje.

Stokojant normalių tėvų, mokytojų ir dvasininkų, skursta auklėjimas ir jaunuolis tampa narkomanijos auka. Tokiems stengiamasi padėti, kad ir šitaip besistengiant. Susipažinkime su tomis paslaugomis, idant ir mes jomis pasinaudotume.

Neauklėjimas veda
narkomanijon

Jau nuo 1991 m. Amerikos jaunuoliai vis labiau neriasi narkomanijon. Idant atspirtų tokiai pradžiai, federalinės, valstijos ir vietinės pastangos jungiasi tokios savitų apsaugai. Šiandien galima sėkmingai nuo jos saugotis, turint jau 20 metų patirtį tokioje apsaugoje, kai čia 1970 m. suaugusiųjų narkomanija buvo patioje aukštumoje. Dabar žinomi svarbūs dalykai, kurie jaunuoliui nardina narkomanijon ir kurie saugo nuo jos tikrame gyvenime. Mums tik reikia jais naudotis, saugojant jaunuosius nuo pradžios.

1996 m. išdirbtos gairės tokioje organizacijoje. Jų pritaikymas apsaugoje nuo narkomanijos suteiks tvirtesnę nepatekiamą jon ir sėkmingesnę atsisakymą nuo jos.

Su Amerikos vaikų neauklėjimu, o tik jų mokymu, yra ta pati nesėkmė, kaip ir su nepagydoma, vis tiesieplečiančia, per ištvirkimą gaunama, AIDS pavietre. Visokių priemonių prieš tas abi negeroves mėginama be pasekmių, kada vienas normalus auklėjimas jas abi šalina, kaip pavasario saulė į nieką pavertė sniegą.

Reikia pagydyti tiek Amerikos, tiek Lietuvos šeimą — tada ne tik tos dvi mirtinos blogybės išnyks, bet ir visoks kitoks blogis visų žmonių nevargins.

Žinovai ir Amerikoje teisingai ragina tvarkyti čionykščią šeimą, bet visuomenė yra kurčia jų balsui. Susipažinkime nuodugnai su narkotizavimo šaknimis ir jo apsauga.

Narkotizavimosi pavojai
ir nuo jo sargai

Per paskutinį dešimtmetį čia atlikti tyrimai stengėsi sukti narkotizavimosi šaltinius ir kelius — kaip ta blogybė prasideda ir plečiasi. Kelias dalykų jau išaiškinta, kas skiria tuos narkomanus nuo be narkotikų gyvenančiųjų. Veiksniai, skatinant narkotizavimą, vadinami pavojingaisiais (risk factors), o neleidžiant narkotizuotis veiksniai vadinami apsaugančiais (protective factors).

Tiek pavojingieji, tiek ap-

saugojantieji nuo narkomanijos veiksniai apima psichologinius, elgesio, šeimos ir visuomenės savitumus ne tik Amerikoje, bet ir Lietuvoje.

Čia atlikti tyrimai suėmė daug veiksmų, besirisančių su narkomanija. Kiekvienas rišasi su psichologiniu ir visuomeniniu asmens išsivystymu; kiekvienas jų skirtingai įtakoja, priklausomai nuo tarpsnio išsivystymo. Už tai tie veiksniai, kurie paveikia ankstyvą išsivystymą šeimoje, yra patys svarbiausi, kaip šie trys:

1. nuolatinė šeimos aplinka, ypač kai tėvai narkotizuojasi ar serga proto ligomis;
2. nesėkmingas auklėjimas, ypač vaikų, turinčių sunkius temperamentus ar blogai besielgiančių;
3. šeimoje stokojant vienas prie kito prisirišimo ir auklėjimo.

Kiti pavojingi veiksniai šalia šeimos įtakoja vaiką narkomanijon, ypač mokykla, draugai ir aplinka. Iš jų paminėti šie penki:

1. nepriimtinas baiktumas ir agresyvumas klasėje;
2. atsilikimas mokyklos darbuose;
3. nevisuomeniškumas;
4. susidėjimas su neleistinai besielgiančiais;
5. nusiteikimas narkotikų vartojimui draugų tarpe ir aplinkoje.

Dar neišauklėta jaunuoli narkotizuotis masina narkotikų artuma, jais prekyba ir nusiteikimas, jog narkomanija yra priimtina.

Žinomi ir sargai nuo
narkomanijos

Jie ne visada esti priešingybė pavojingiems veiksma ir

DĖL NARKOTIKŲ TYRIMO MOKYKLOSE

I premjero Rolando Pakso ir sveikatos apsaugos viceministro Eduardo Bartkevičiaus diskusiją dėl narkotikų tyrimų mokyklose antradienį įsijungė ir prezidentūros atstovai.

Kaip teigiama antradienį išplatintame vyriausybės spaudos tarnybos pranešime, premjerui R. Pakso nesu-narntama sveikatos apsaugos viceministro Eduardo Bartkevičiaus nuostata dėl narkotikų tyrimų panaudojimo, siekiant užkirsti kelią narkomanijos plitimui tarp jaunų žmonių. E. Bartkevičius pirmadienį pareiškė esąs prieš narkotikų tyrimų panaudojimą mokyklose. Jo manymu, tyrimai turi būti atliekami sveikatos priežiūros įstaigose. Pasak viceministro, priverstinis moksleivių tikrinimas mokyklose neduos laukiamų rezultatų, nes specialistai ne kartą yra įrodę, kad prievarta ir bauginimai kovo-jant su narkomanija neduoda teigiamų rezultatų.

Kaip antradienį sakė prezidento patarėjas socialinės politikos klausimams Darius Kuolys, „viceministro E. Bartkevičiaus pareiškimas dėl narkotikų testų yra suprantamas ir gerai argumentuotas“. „Prieš prievartą mokyklose ir prievartinį visų moksleivių testavimą yra pasisakęs ir prezidentas Valdas Adamkus“, sakė valstybės vadovo patarėjas. Anot D. Kuolio, turima Vakarų patirtis rodo, kad prievartiniai masiniai veiksmai duoda tik neigiamų rezultatų.

Kauno Medicinos universiteto klinikoje pacientas po sėkmingai atliktos širdies persodinimo operacijos. (Elta)

jų įtaka įvairuoja, vaikui besivystant. Labiausiai į akis krinta šie penki, apsaugą nuo narkomanijos veiksniai:

1. stiprus šeimyniški ryšiai;
2. tėvų neišleidimas iš akių savo vaikų ir tėvų išsijungimas į vaikų gyvenimą. Yra lietuvių inžinierių, gydytojų bei muzikų šeimų, neišleidusių nė per plauką savo vaikų ir su jais užsiėmusių, kur vaikai suaugo be rūkalų, svaigalų, narkotikų ir, baigę mokslus, sukūrė savo pavyzdingas šeimas, panašiai prižiūrinčias savo vaikus;
3. sėkmingai mokosi mokykloje;
4. stiprus ryšiai su šeima, visuomene, mokykla ir religinėmis organizacijomis;
5. prisilaikymas sutartų nuostatų narkotikų vartojime.

Taip išauklėti jaunuoliai praeina pro smulkę, nesuivilgę gomurio degtinę; neima į rankas cigaretes ir ne nespauja apie narkotikus, nes esti pasirengę gyventi, gerą darydami sau, kitam ir aplinkai. Sėkmės!

PACIENTO TEISĖ
PASIRINKTI
GYDYTOJĄ

Sveikatos apsaugos ministro V. Janušonio kiekviena proga akcentuojama paciento teisė pasirinkti gydytoją ir sveikatos priežiūros įstaigą susilaukė dėmesio kovo 21 d.

Žurnalistams buvo pristatyta Sveikatos apsaugos ministerijos parengta „Atmintinė pacientui“, kurioje surašyti patarimai, kaip pasirinkti bendrosios praktikos (šeimos) gydytoją ar bet kurioje sveikatos priežiūros įstaigoje dirbantį gydytoją specialistą — konsultantą.

Už gydytojo specialisto konsultaciją, kaip rašoma atmintinėje, reikia mokėti tik tais atvejais, jeigu pacientas kreipiasi be bendrosios praktikos (šeimos) gydytojo ar kitų pirminės sveikatos priežiūros specialistų siuntimo arba jis bus neapsidraudęs privalomojo sveikatos draudimu.

Be siuntimų nemokamai konsultuoja tik odos ir vene-

PAGALBOS ŠAUKSMAS — 7

Ši kartą iš Vilniaus. Skambino Žanetos mama iš Kauno, norėjo asmeniškai susipažinti, o aš buvau susitaręs Klaipėdoje ir keliom dienom išvažiuau.

Žaneta jau sėkmingai perėjo du kursus chemoterapijos ir jau kliniškai yra paruošta kaulų čiulpų persodinimui. Dr. Holowiecki iš Katowice, Lenkijos, džiaugiasi ir sako, kad įvyko stebuklas, kai taip atstatyta buvo jos būklė.

Deja, ne viskas taip gerai, nors nuolat ieško po pasauliui bankus donorų, kuris būtų Žanetai būdingas. Tas yra labai reikalingas, nes tik operacija išgelbėtų jos gyvybę. Mama Vida Rutkauskienė pasakojo, kad sunkiai randamas donoras, ypač kad jai reikalingas su specifiniu antigenais. Jis patarė neieškoti donorų Amerikoje, kur yra susimaišiusios rasės, bet ieškoti patioje Lietuvoje, ypač savame rajone. Dabar taip ir daroma.

Tinkamas donorui šeima yra pasirodusi sumokėti 40,000 Lt. Tie visi tyrimai kainuoja brangiai ir pinigai bus panaudoti iš surinktų aukotų pinigų jos kasoje Kaune. Procedūra nėra kenksminga, jau buvo iširti šeimos nariai.

Dėl pinigų persiuntimo į Katowice prašiau, kad atsiųstų sąskaitą fakso pas vieną gydy-

ros ligų, akių, taip pat nosies, ausų ir gerklių ligų gydytojai.

Gana dažnai dar, iš seno įpratimo, o gal sąmoningai norėdami padėti vienai ar kitai ligoninei surinkti daugiau ligonų, bendrosios praktikos gydytojai, išduodami savo pacientams siuntimus, nurodo ir konkrečią sveikatos priežiūros įstaigą, tuo atimdami pasirinkimo teisę.

I klausimą, kas daroma, kad paciento teisė pasirinkti gydytoją ir sveikatos priežiūros įstaigą būtų realiai įgyvendinta, ministras Vinsas Janušonis atsakė, kad tuo klausimu rengiamas specialus dokumentas. Jei pirminės sveikatos priežiūros gydytojo išduotame siuntime bus įrašyta, kur konkrečiai jis siunčia savo pacientą konsultacijai ar tolesniam gydymui, atitinkama lėšų suma bus išskaičiuojama iš siuntimą išdavusios įstaigos biudžeto.

Igyvendinta pasirinkimo teisė, pasak ministro, sudarys realias prielaidas sveikatos priežiūros įstaigų konkurencijai, skatins kiekvieną iš jų geriau dirbti — o tai ir yra svarbiausias vykdomos reformos tikslas. (Elta)

toją Sveikatos apsaugos ministerijoje, bet kol kas dar negavau, nes namuose neturiu fakso.

Linkime ir toliau Žanetai sėkmės. Vakar sužinojau, kad Ligonų kasa paskirs tik 30,000 dol. kaulų čiulpų operacijai. Vis dar jaučiu, kad čia vyksta dvikova tarp ligonių kasos ir labdaros organizacijos. Jie irgi laukia sąskaitos. Turiu su vadovu susitikti dar šią savaitę ir išsiaiškinti.

Idomu žinoti, kad čia gauna ir skaito „Draugą“, skaito mano straipsnius, kuriuose, manau, nelabai patinka kritika. Net ir Kretingoje parodė „Draugo“ dienraščio iškarpa, sudėtas į lankstinuką. Visi bėga nuo tiesos, kaip yra, taip yra.

Šiuo metu Sveikatos apsaugos ministerija be ministro. Atėjo, trumpai apsitarnavo,

apsirūpino, gavo spaudimą iš Vyriausybės ir atsisitardino. Tai kas naujo? Dauguma tik žiūri, kad būtų geriau jų kišenei, o žmonėms, kas jiems rūpi?

Lithuanian Mercy Lift baigia savo dešimtmetio darbą Lietuvai. Per tuos metus perėjom 9 ministrus. Vakar SAM susitikau netikėtai su viena gydytoja, kuri dirba ministerijoje jau 10 metų. Ji pasakė: „Turbūt Pranutė atvažiavus, ministras atsisitardino“. Tai tokia laimė,ėjau su juo susitikti, atsitiktinai susitikome lauke, kai atvažiavo ir pasakė, kad jo paskutinė diena.

Pranė Štutienė

• Tik degtinės etiketė popierinė, o jos antspaudas — sunkus kaip klijas.

VALSTYBINĖS IR PRIVAČIOS KLINIKOS

Kauno klinika „Signata“, viena iš pirmųjų Lietuvoje privačių klinikų, dirbančių pagal sutartį su Teritorinėmis ligonių kasomis, skundžiasi, kad valstybinės poliklinikos ir privačios klinika persiregistravusius pacientus ir toliau Ligonų kasos pateikia kaip savus.

„Tai galima pavadinti pacientų vagystėmis“, teigė šeimos medicinos ir stomatologijos klinikos „Signata“ direktorė Indra Bajerkevičienė. Anot jos, kai kurios valstybinės poliklinikos atima pajamas iš „Signatos“. „Ypač nemažai pajamų praradome, kol neturėjome galimybės siųsti informacijos apie naujus pacientus kompiuteriniais tinklais ir valstybinės įstaigos mus aplenkdavo, nes savo duomenų bazėje išsaugo visą reikalingą informaciją apie juos palikušius žmones“, teigė I. Bajerkevičienė.

Pasak jos, „Signata“ iš gautų pinigų vos besumoka nuomos mokesčių ir išsimoka už stomatologinę įrangą. „Vietoje to, kad rūpintumės vien savo paslaugų kokybę, turime kas ketvirtį aiškintis, ar už visus pacientus gavome pinigus“, piktinosi direktorė.

Ji sakė, kad pasitaiko kuriozinių atvejų, kai pasiūlyta, jog valstybinei poliklinikai priklauso netgi klinika „Signata“ darbuotojų šeimos nariai.

„Taciau teisme būtų sunku įrodyti, kad dėl pavogtų pacientų praradome pinigų, nes žmonės gali persiregistruoti į kitą gydymo įstaigą kada pa-norėję ir dalis galbūt tikrai grįžta į valstybines įstaigas“, sako I. Bajerkevičienė. Pasak

jos, vyriausybė turėtų priimti nutarimą, kad pacientai įsipa-viegių sutartimi tam tikrą laikotarpį neišeiti iš pasirinktos gydymo įstaigos.

Klinikoje „Signata“ dirba du šeimos gydytojai, kurie turi apie 1,500 pacientų, akušerę-ginekologę, dvi stomatologes, psichiatrę, trys slaugės, samdomi neetatiniai specialistai. Čia atliekami svarbiausi sveikatos tyrimai, yra stomatologinis ir maso kabinetas.

Šalia „Signatos“ esančios Šilainių poliklinikos direktorius Stasys Kučinskas neneigė, kad jų duomenų bazėje gali pasitaikyti techninių klaidų. „Taciau pinigų už mus palikušius pacientus tikrai negauname“, teigė jis. Pasak direktoriaus, jų poliklinikai, aptarnaujančiai trečdalį Kauno ir turinčiai 100,000 pacientų, sunku patikslinti savo duomenų bazes. „Dabar pacientai gali pereiti iš vienos gydymo įstaigos į kitą kad ir tris kartus per dieną. Kai kurie įsigudrina užsiregistruoti keliose įstaigose: vienu metu pas stomatologą, kitur — pas akių gydytoją“, sakė S. Kučinskas. Jis tikino nesąs prieš privacią mediciną.

(BNS)

VAIKŲ DIENOS
CENTRAS

Sostinės Karoliniškių bibliotekoje atidarytas vaikų dienos centras, skirtas socialiai remtinų mikrorajono moksleivių poreikiams.

Vaikų dienos centrai Vilniaus miesto centrinės bibliotekos filialuose kuriami vyk-dant projektą „Vilniaus miesto bibliotekos paslaugos ben-druomenėi: kompetencijos tiks-

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už priimamą kainą. Pacientai primami absoliučiai punktuotai. Sušarimui kalbėti angliskai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidus ligų gydymas
Kaune bei Vilniuje
6918 W. Archer Ave. Ste. 516
Chicago, IL 60639
Tel. 773-229-9995
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽIJOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

las“. Pagrindinė projekto idėja — skatinti vietos bendruomenės iniciatyvą sudarant ges-resnes mokymosi ir gyvenimo sąlygas socialiai remtinų šeimų vaikams. Projektą remia Atviros visuomenės institutas Budapešte ir Šiaurės Mi-nistrų tarnybos informacijos biuras Vilniuje.

Vaikų dienos centras, įsikūrusį vaikų literatūros skyriuje, po pamokų galės lankyti 10-12 metų amžiaus socialiai remtiniai vaikai iš pen-kių mikrorajono mokyklų. Dienos centras pajėgs per dieną priimti iki 20 vaikų. Padedami Aukštojos pedago-gikos mokyklos studentų, vaikai atliks namų darbų užduotis. Pasak A. Matulienės, tai nebus tradicinės pamokos, be to, vaikams bus rengiamos informacinės švie-tėjiskos ir kultūrinės progra-mos.

Už skirtas lėšas — apie 10 tūkst. Lt. dienos centrai nu-pirktas naujas kompiuteris, žadama įvesti interneto liniją, kuris socialiai remtiniai vaikai 1-2 kartus per savaitę galės naudotis nemokamai.

Vaikų dienos centrai jau veikia Antakalnio ir Naujo-sios Vilnios bibliotekose.

LIETUVA SĖKMINGAI IGYVENDINA UŽSIBRĖŽTUS DERYBŲ SU ES TIKSLUS

Lietuva, preliminariai užbaigusi derybas su Europos Sąjunga dėl šešių derybinių skyrių ir pradėjusi derybas dėl šešių naujų skyrių, spartiai veikia anksčiau derybas pradėjusias šalis kandidatas.

Tai paaiškėjo Briuselyje įvykusioje Stojimo konferencijoje, kurioje Lietuvai atstovavo vyriausiasis valstybės euroderibininkas, Europos komiteto generalinis direktorius Petras Auštrevičius.

P. Auštrevičiaus teigimu, šių metų pradžioje Lietuvos užsibrėžti siektai sėkmingai įgyvendinti praktikoje. „Per tris pastaruosius šiuo metų mėnesius Lietuvai pavyko padaryti didžiausią pažangą ir uždaryti daugiausia derybinių skyrių, lyginant su kitomis valstybėmis kandidatėmis. Šiuo metu Lietuva yra iš esmės užbaigusi derybas dėl 13 derybinių skyrių ir pradėjusi derybas dėl 9 skyrių.“

Palyginimui, Lenkija bei Čekija, pradėjusios derybas dėl narystės porą metų anksčiau nei Lietuva, šiandien iš esmės baigė derybas dėl 2 skyrių ir iš viso yra susidėjęs dėl 15 skyrių. Kartu su Lietuva derybas pradėjusi Latvija preliminarai baigė derybas dėl dviejų derybinių skyrių (iš viso – 11), Slovakija – taip pat dėl dviejų skyrių (iš viso – 12). Maltos suderėtų derybinių skyrių skaičius po šiandieninių rezultatų yra 13, Bulgarijos – 8, Rumunijos – 7.

Vyriausiojo derybininko nuomone, tokia derybų eiga rodo akivaizdžią Lietuvos pažangą ir dar labiau priartina Lietuvą prie gerokai anksčiau derybas dėl narystės ES pradėjusių valstybių. „Išaugęs derybų pagreitimas leidžia mums pagrįstai tikėtis, kad Lietuva taps Europos Sąjungos nare kartu su pirmąja plėtros banga“, – sakė P. Auštrevičius.

Lietuva šiandien jau baigė derybas su Europos Sąjunga dėl „Laisvo kapitalo judėjimo“, „Socialinės politikos ir užimtumo“, „Telekomunikacijų ir

informacijos technologijų“, „Kultūros ir audiovizualinės politikos“, „Ekonominės ir pinigų sąjungos“, „Vartotojų ir sveikatos apsaugos“ derybinių skyrių.

Derybos oficialiai prasidėjo dėl „Žuvininkystės“, „Muitų sąjungos“, „Regioninės politikos“, „Finansinių ir biudžetinių nuostatų“ derybinių skyrių.

„Ekonominės ir pinigų są-

jungos“ bei „Vartotojų ir sveikatos apsaugos“ skyriai buvo atidaryti ir iš karto uždaryti be papildomų derybų, kadangi esminės kliūtys šiuose sektoriuose buvo pašalintos, dar prieš pradėdant oficialias derybas.

Lietuvos derybas dėl likusių 7 sudėtingiausių skyrių („Laisvo prekių judėjimo“, „Finansų kontrolės“, „Mokesčių“, „Laisvo asmenų judėjimo“, „Energetikos“, „Teisingumo ir vidaus reikalų“, „Žemės ūkio“) planuojama pradėti gegužės mėnesį.

Dainida Valsiūnaitė

RUSIJOS KOMUNISTAI NEBEGEIDŽIA LIETUVOS

Rusijos prezidentas Jelcinas 1991 metais uždraudė komunistų partiją. Bet komunistai ir toliau veikė, tik buvo labai susiskaldę į grupes ir grupėles. Prof. Joan Barth Urban, Amerikos Katalikų universiteto profesorė, ir Valeri D. Solovjevo, M. Gorbaciovos fondo tyrinėtojas Maskvoje, yra parašę knygą apie Rusijos komunistų partijos atsivertimą 1991-1997 metų laikotarpiu („Russia's Communists at the Crossroads“, Westview Press, 1997). Joje autoriai labai daug nuopelnų Rusijos komunistų partijos atsivertimui ir susivienijimui priekiria dabartiniam CPRF (Rusijos Federacijos Komunistų partijos) vadui Žiuganovui ir jį tiesiog laiko partijos atkūrėju.

Dabar CPRF yra didžiausia ir geriausiai susiorganizuoti politinė partija Rusijoje. Dabartinėje turinti apie trečdalią atstovų. Pagal autorius, Žiuganovas yra gal net didesnis rusas nacionalistas, negu komunistas. Jo didžiausias tikslas ir siekis esąs Sovietų Sąjungos atkūrimas, kurioje etniniai rusai vaidintų dar didesnę vaidmenį, negu prie caro ar sovietinio laikais. Sovietų Sąjungos atkūrimą jis vykdytų palaipeniui.

Pagal autorių padarytą pasikalbėjimą 1994 metų gegužės 27 dieną, CPRF vicepirmininkas ir Žiuganovo dešiniojo ranka Šabanov yra jiems pasakęs, kad Sovietų Sąjungos atkūrimas vyktų tokia eiga (psl. 125): pirmiausia atkūrimas įvyktų Rusijoje ir Baltarusijoje, tada Ukrainoje ir Kazachstane, po to likusiose Centrinės Azijos respublikose, kartu su Azerbaidžanu ir Armėnija; Gruzija būtų paskutinė, o Baltijos kraštuose to niekada neįvyktų (mano pabrūkta, Z.P.).

Taigi, atrodo, kad CPRF Baltijos kraštų nebelaiko Rusijai turinčiomis priklausyti teritorijomis. Autoriai speja,

kad šiais klausimais panašiai galvojančios ir kitos CPRF partijai nepriklausančios marksistinės grupės. Iš prezidento Adamkaus paskutinio apsilankymo Kremliuje aprašymų „Drauge“ susidaro įspūdis, kad ir Rusijos prezidentas Putin yra jau apsispręs su pastovios, o ne tik laikinos, Lietuvos nepriklausomybės buvimu. Todėl gal kartais Lietuvai pavyktų iš Rusijos pusės yra kiek mažesnis, negu mes baiminamės? Juk, jei net ir Rusijos komunistų partijos vadovybė nesipriešina Lietuvos nepriklausomybei, juo labiau už ją būtų demokratiškiau nusiteikę rusai. Bet atsargą gėdos nedaro. Meska yra pavojingas sutvėrimas.

Zenonas Prūsas

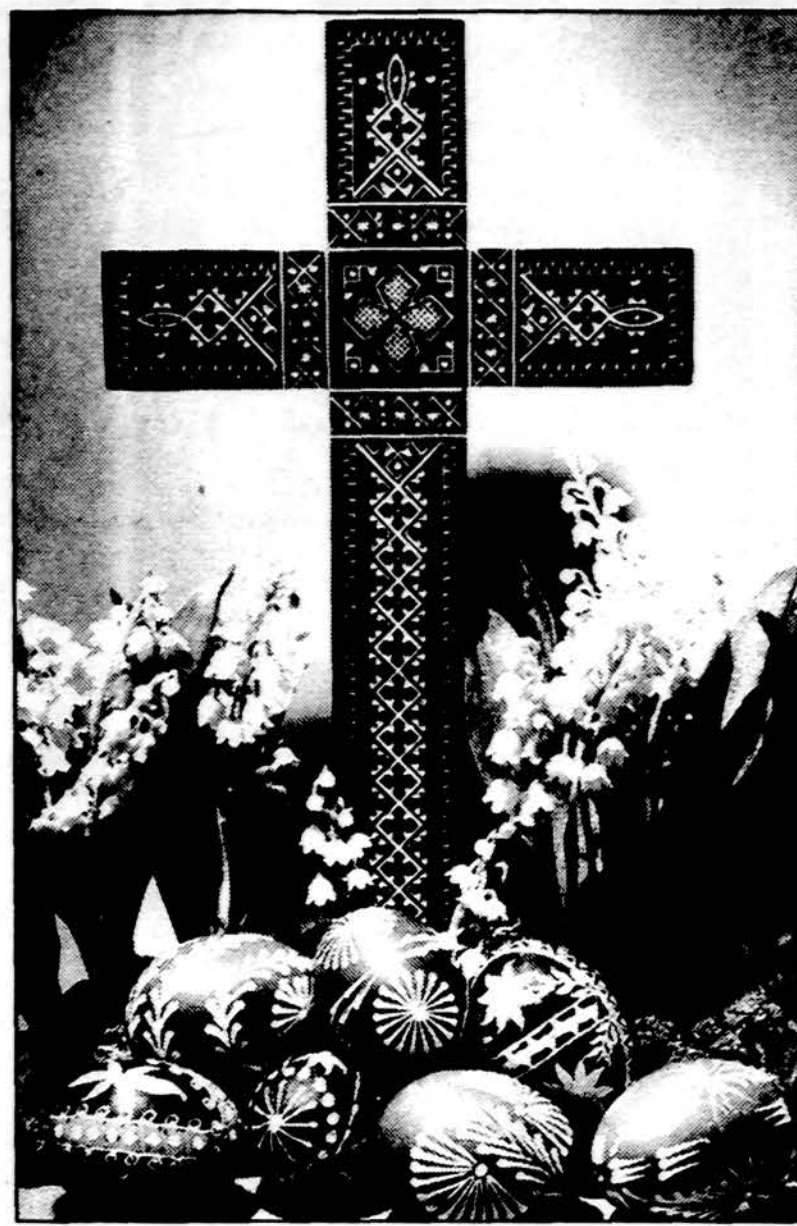
MOKSLININKAI APIE OKUPACINIUS REŽIMUS

Vilniuje, „Centrum“ viešbutyje, kovo 21 d. prasidėjo V Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti posėdis. Jis truko dvi dienas.

Tarptautinei istorinio teisingumo komisijai, 1998 m. įsteigta prezidento Valdo Adamkaus, pirmininkauja Emanuelis Zingeris. Jos nariai, be Lietuvos istorikų ir teisininkų, yra mokslininkai iš Didžiosios Britanijos, JAV, Vokietijos, tarptautinių organizacijų atstovai. Komisijos nariai, dirbantys dviejuose pakomisėse, nagrinėjo Lietuvos bei užsienio valstybių mokslininkų atliktus tyrimus ir formulavo galutines išvadas.

Sovietų nusikaltimų įvertinimo pakomisėje svarstytą Stasio Knezio, dr. Vytauto Tininio ir Mindaugo Pociaus atlikti tyrimai.

Dr. S. Knezys tyrime, pavadintame „Nusikaltama okupacinės politikos sistema: karinių struktūrų vaidmuo ir bendradarbiavimas su jomis“,

Kryžiaus ženklą Kristus nugalėjo mirtį. Nuotr. Romualdo Kisieliaus

analizuoja, kaip 1940-1941 m. vyko du dešimtmečius kurtų Lietuvos karinių struktūrų likvidacija, kaip buvo demoralizuotas ir sunaikintas karinių luomų. Mokslininkas daro išvadą, kad nesipriešinus okupacijai lėmė ir pokarinę partizaninę karą, o tai, kad Lietuvos kariuomenė iš Lietuvos vyriausybės negavo politinio įsakymo priešintis įžengiančiai Raudonajai armijai, buvo didelis Kremliaus laimėjimas.

Dr. V. Tininio tyrime „Prievartinė mobilizacija: prievartinis Lietuvos gyventojų panaudojimas SSRS ginkluotose pajėgose II Pasaulinio karo pabaigoje 1944 m. rugpjūtį – 1945 m. gegužę“ analizuojama okupacinės valdžios politika, verčiant Lietuvos gyventojus tarnauti okupacinės kariuomenės ginkluotose pajėgose. Istorikas teigia, kad tarnyba svetimoje kariuomenėje buvo naujas išbandymas dešimties tūkstančių bendrapiliečių. Prievartą, panaudotą prieš Lietuvos gyventojus II Pasaulinio karo pabaigoje, Sovietų Sąjunga ilgai slepė.

Nacių okupacinio režimo nusikaltimams įvertinti pakomisėi bus pristatyti dr. Vytauto Vareiko, prof. Liudo Truskos, dr. Christoph Dickmann ir dr. Arūno Bubnio darbai.

Dr. V. Vareikis ir prof. L. Truska, tyrę holokausto prie-

laidas Lietuvoje, nagrinėja lietuvių – žydų tautų santykius nuo XIX a. vidurio iki nacių okupacijos. Analizuojami tuo metu vykę socialiniai, ekonominiai, kultūriniai ir politiniai visuomenės poslinkiai, daug dėmesio skiriama pirmosios sovietinės okupacijos periodui, kurio metu buvo sugriauta susiklosčius visuomenės socialinė sankloda. Darbuose ieškoma priežastinių ryšių tarp šių procesų ir nacių vykdyto holokausto Lietuvoje.

Dr. Christoph Dickmann tyrime „Karo belaisvių žudynės“ ieškoma atsakymo į klausimą, kas buvo atsakingas už žiaurių sovietų karo belaisvių likimą. Iki šiol nežinomas tikslus žuvusių sovietų karo belaisvių skaičius, tačiau iškalbingas minimalus žuvusių lietuvių karo belaisvių skaičius – apie 168-172 tūkst. žmonių. Sovietų karo belaisvių vokiečiai laikė žemesniais žmonėmis ir darbo vergais, o sovietai – tėvynės išdavikais, dezertyrais, šnipais.

Dr. A. Bubnys komisijai pristatė „Holokausto Lietuvoje bibliografiją“ ir tyrimą „Institucijų, asmenų, tarnavusių okupacinio režimo politinėse, policijos, karinėse, visuomeninėse bei teisinėse institucijose, vaidmuo: Lietuvos policijos batalionai ir Holokaustas“.

(Elta)

tai būtų laimėjimas, užsikrės nešvarių rankų mada ir užsienietiškas kvėpalais, visa nešvarių rankų parfumerija, jūsų darbus įvertins dešimt balų – tikrų balų, ne pelkių, ne kemsynų, ne klampynių – ir Seimo rūmose kvėpuosite oru, kuris pasižymės tuo, kuo jūs esate... Palengvės derybos, dalybos, nauda, slaptos kalbos už ir dar slaptesnės prieš, nebegalės užteršti oro ir sąžinių, nes jos bus jau prisotintos neaiškios gamybos azoto. Ir aš nekalbėsiu daugiau.

– Tiesa, jūs naktimis blogai miegate. Darbas kaltas, pareigos, nešvarios rankos, o gal kavinėse praleistas vakaras su dailiaja puse, kuri jums mažiausiai reikalinga, bet jūs mėgstate išsiblaškyti... Nors padarytas manikiūras ir pedikiūras, bet jūs vis tiek jautiatės nesaugūs, nešvarios rankos išduoda jūsų prisirišimą prie nešvarių darbų, todėl aš patariu vengti kilnių damų draugystės, kurios kartais jus pamilsta, kol esate reikalingas vienam kitam dokumentui iššifruoti, bet ar tai padės ramiau miegoti? Ir aš nekalbėsiu daugiau.

– Jeigu jūs, kilnūs riteriai, išjotatė užsienį ir ten sutinkate draugus, drauges ar asmenis neaiškiais vardais, arba visai be vardų, kurie atrodinėja viskuo: moka už viešbutį, už maistą, už limuziną su šoferiu ir už visa kita, kas jums reikalinga dienos ar nakties metu, priimkite su padėka, o grįžę namo nesakykite, kad taip buvo – sapnas sapnu ir lieka. O sąžinė? Kas yra sąžinė? Kas ją matė, girdejo ar teisingai įsivaizdavo, kas? Nobelio laureatų kol kas neturite. Ir aš nekalbėsiu daugiau.

– O dabar aš vyktu į Garūnų prekyvietę. Kalbėsiu

Nemažiau pavojinga okupacija

Kartais valstybės okupuojamos jėga, įvedant stipresnės šalies kariuomenę. Kartais klasta, kai sudaromos tokios painios užsienio politikos sąlygos, kad valstybė pati sutinka įsileisti svetimuosius į savo teritoriją. Kartais okupacija yra besidalijančių „karo grobi“ pasekmė. Lietuvai teko patirti visas šių rūšių okupacijas, tačiau visos jos vienodai paliko neuzgydomas žaizdas.

Visgi yra ir kitokia okupacija – nemažiau (o gal daugiau) pavojinga. Ji ateina tyliais žingsniais, papuošusi lūpas melu, apsvilvusi kultūros, modernizmo, demokratijos, ekonominės gerovės ir kitokių gėrybių apsiaustu. Nepaisant vienos kitos blaivios galvos perspėjimų, paprastai ji mielai sutinkama, globojama, giriama, kol nejuociomis savo lipniū glėbiu apgobia visą kraštą. Tuomet tauta pradeda dūsti ir mirti. Tuomet priešintis jau per vėlu...

Tautai kur kas lengviau viešai ar pogrindyje kovoti prieš okupantų smurtą, jėga primetamą tvarką ar vertę. Atsispirti tai tyliajai okupacijai daug sunkiau, nes pirmieji jos voratinkliai atrodo ne tik nekenksmingi, bet naudingi. Tik daug vėliau, kai jie apraizgo kiekvieną kasdienybės aspektą, kai tautos tapatybę juose pradeda klaidioti, nuaidi šiurpus pavojaus signalas, tik jau mažai kas jį išgirsta...

Tie mirtino pavojaus signalai šiuo metu labai garsiai aidai kai kuriose Europos valstybėse, bet, deja, tiek tų šalių elitas, tiek eiliniai piliečiai užsikemša ausis, kad negirdėtų. Arba ir išgirde, tik numoja ranka. Neseniai atliktose apklausose patirta, jog 70 nuomonių Europos Sąjungai priklausančių valstybių gyventojų mano, kad visi turėtų kalbėti angliškai. Tai būtų tikrasis europietiškosios vienybės dūmuo, tvirtiausias žingsnis į pastovią taiką ir visuotinę ekonominę gerovę.

Taigi, ta tylioji, pavojingoji okupacija ir yra anglų kalba, plintanti pasaulyje greičiau, kaip pavojingosios raguotų ar skeltanagių ligos Europos žemynė, kaip baisioji AIDS epidemija Afrikoje. Tiesa, kai kurios valstybės ieško būdų ir priemonių su ta „kalbos okupacija“ kovoti. Kol kas daugiausia ryžtingumo parodė Prancūzija, priėmusi visą eilę

griežtų įstatymų, taikanti bausmes pramonės įmonėms, įvairioms įstaigoms, paslaugų teikėjams ir verslininkams, nesilaikantiems prancūzų kalbos grynumo nuostatų. Vyriausybė yra sukūrusi kalbos komisiją, kurios paskirtis yra ieškoti pakaitalų įvairiems svetimžodžiams, ypač anglicizmams. Nors kai kurie prancūziški naujadarai yra nelabai vykę, įsakoma juos vartoti arba susilaukiama bausmių.

Ar įstatymai, bausmės ir kitos priemonės yra veiksmingos? Nelabai. Manoma, kad kai kurie anglų kalbos žodžiai jau taip gliai įleide šaknis į prancūzų žodyną, kad juos iš ten išrėsti sunkiau, negu piktžolės iš gėlių darželio. O dar sunkiau kovoti su nevykusiais hibridais, kai pusiau prancūziškas, pusiau angliškas žodis patenka į kasdieninę kalbą.

Turbūt mums to aiškinti nereikia, nes tokių – „nei velnias, nei gegutė“ – žodžių šiandien daug iškrinta iš lietuvių lūpų ar spaudos. Kaip ir Lietuvoje, jų vartotojai teisinasi, kad savoji kalba „neturi atitikmens, kuris tiksliai išreikštų sąvoką ar apibūdintų daiktą“. Argi panašiai kažkada negalvojo sulenkėjusi ponija, pavadinusi lietuvių kalbą „muzikiška, kuria neįmanoma sukurti dėmesio vertų literatūros kūrinių, kultūringai reikšti mintis“. Argi panašiai netvirtino prolenkiška dvasininkija, įtikinėdama lietuvi valstietį, kad „Dievas neišklauso maldos, kalbamos muzikiška lietuvių kalba“. Ar ne dėl to vysk. Antanas Baranuskas sukūrė poemą „Anykščių šilelis“, kad parodytų gimtosios kalbos žodinę gamą ir grožį?

Šiandien Vokietija, Šveicarija (nors pastarosios gyventojai iš esmės kalba keturiomis kalbomis), Švedija, Lenkija, Rumunija ir kai kurios kitos Europos valstybės (jau nekalbant apie Prancūziją) rimtai susirūpinusios „anglų kalbos okupacija“ ir jos daroma žala vietinei kalbai. Verta pažymėti, kad tų susirūpinusių tautų tarpe nėra nei Lietuvos, nei kitų dviejų Baltijos valstybių. Kol kas pastangos neatneša laukiamų vaisių, gal ir dėl to, kad eiliniai gyventojai per daug nesisielioja gimtosios kalbos likimu. Be jų įsijungimo, laimėjimo nebūs.

tiems, kurie juos maitina, aprėdo ir naktimis ramiai miega. Jei turite laiko ir noro, paldykite mane į ten. Už ką dėkoju iš anksto Ispanijos karaliaus vardu.

Prezidentas gavęs geltoną voką, gražia moteriška rašysena adresuotą, pagalvojė, kad ši sekretorė mėgo dailiai rašyti ir vien dėl gražaus braižo gavo sekretorės vietą, skubiai atidarė. Buvo daug įvairaus dydžio lapelių įvairiu braižu, keletas rašytų mašinėlė. Pirmas žvilgsnis jį gerokai nustebino, kitas dar labiau. Visi rašteliai – slapti pranešimai kažkokiam aukštam pareigūnui ar mafijai, merui, komisariui apie korupciją, nusikalstamumą, stambias vagystes, prekybą jaunuomis merginomis ir dar blogiau.

Prezidentas užmiršo paskirti audienciją Don Kichotui. Užrakino visas duris, vietoj telefonu pranešė sekretorei, kad šiandien nieko nepriima. Paėmė didelę žvakidę iš kampe stovincios trikampės spintos, esančios daugiau ornamentikai, ir atsisėdo prieš jos šviesą.

Visi pranešimai aiškiai rodė, kad ir kaip įvyko vienoks ar kitoks nusikaltimas. Dažniausiai vienas žodis: „nuimta“, „nutekėjo“, „nutildytas“, „sušlavė“... Apipilėsimai, žmonių grobimai, įvažiavimo ir išvažiavimo linijos, kas dalyvavo, kysiai, valiuta, už ką, kas gavo daugiau, kas mažiau, ką reikėtų prigriebti, ko nematyti, kas yra „mūsų“, kas likviduotinas, slaptazodžiai, sutartiniai ženklai, gyvenvietė, žinoma ar nežinoma, kas proteguoja ką, kaip jį ar ją sukomporomituoti... Keli lapeliai neišskaitomi, pustuščiai, daugtaškiai. B.d.

DON KICHOTAS ATVYKSTA Į VILNIŲ

Balandžio pirmoji diena
ANATOLIJUS KAIRYS

Nr.13

– Nesijaudinkit, kad bedarbių jūsų šalyje daugiau, negu dirbančiųjų. Valstybės lėšomis pasisamdykite po penkis sekretores šveisti batams, manikiūrai ir pedikiūrai, masazui – ir nedarbas sumazės. Nepažinkite beturčių draugų, prasilenkite, nepakelkite jiems kepurės, bokite padoras ir išdidus. Jūs neatsakingi už tai, kad akademikai nebuvo išrinkti į seimą, nepateko ten ar kitur, nežinojo, ką tepti ir kiek. Tokiems patarkite kreiptis į mafiją – ji padeda, jei verta padėti. Alkoholikams nedrauskitė gerti. Priimkite įstatymą, leidžiantį svaigalus pardavinėti ant kiekvieno gatvės kampo 24 valandas. Greičiau priimkite įstatymą lošimų namams ir laisvą prekybą gyvais kūnais, ypač dailiosios lyties reikalaujančioms. Būsime geriausias seimas visame pasaulyje, o ispanai jus nešios ant rankų. Negailekite to, ko yra per daug.

– Kilnūs riteriai ir kilnios damos, neužmirškite, kad švara pasaulyje ne visuomet vaidina švarią politiką. Vaidmainys! Neplaukite rankų, kojų nei veido. Laiko gaisinai. Baltarankių nemėgsta liaudis – purvinos rankos simbolizuoja darbštumą, o baltos – tingystę. Didžiokitės nešvarumu, nes tai pinigai. Ant

mėslo rugiai ir kviečiai vešliau želia. Kiekvienas pilietis pagris seimo narį už nešvarias rankas, nes tai rodo jo tvirtybę, drąsą rankas sutepti, rūpestį valstybės ateitimi. Neplaukite rankų prieš kiekvieną valgį, nes vanduo brangus, taupykite jį baltarankiams, dykduoniams, svieto perėjūnams. Nebijokite sutepti rankų, archyvuose vartdami senus dokumentus, ieškodami ten savo ar savo draugų pavardžių, gelbėkit nevertą išgelbėti – tai irgi nešvarumo žymė, kuri jums bus naudinga rytoj, jei ne šiandien. Tik mafija žino, kas bus išrinktas į būsimą seimą. Nešvarios rankos ne viską gali, tačiau jos gali daugiau negu švarios.

– Jeigu turite pasimatymą, kas be ko, su kilnia dama, ateikite nešvariomis rankomis ir padėkite jas ant stalo. Jūsų dama supras, kad jūs esate ponas, turite namus ir kelias sąskaitas užsienio bankuose, esate sumanus ir energingas, nebijokite susitepti, kada to reikalauja jūsų pareigos valstybinės ar asmeniškos, ar nežinia kokios, tarkime, visapusiškos.

– Jeigu naudojate kvapalus, nenaudokite savo krašto gamybos – jie atsiduoda senais pelėsiais. Naudokite užsienio gamybos, geriausia prancūzų, tai rodytų jūsų išprusimą, kultūringumą, pažinimą, kas ir kokios rūšies yra, jus pagirs kiekvienas verslininkas, nes visi svajoja patekti į Paryžių valstybės lėšomis ir ten išsimaudyti purvo vonioje, nes kitų valstybių ir purvas kvėpia. Bėkite šalin nuo visko, kas sava, kas primena ubagystę ar žemą kilmę. Jums nereikės vardo – atpažins iš kvapo. Štai, atėjo aukštos kilmės vyras, gal pats frakcijos pirmininkas, lenksis iš tolo. Jaunimas,

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

KRISTUS PRISIKĖLĖ DĖL MŪSŲ VILTIES

Velykų sekmadienis

„Šlovė Dievui, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvui, kuris iš savo didžio gailestingumo Jėzaus Kristaus prisikėlimu iš numirusių yra atgimęs mus gyvai vilčiai“ (1 Pt 1, 3). Galimas dalykas, kad apaštalas Petras šiais žodžiais kreipėsi į pirmuosius krikščionis, susibūrusius į Velyknakčio budėjimą ir besirengiančius katechumenų krikštui. Tai buvo nauji, pasaulyje dar neskambeję žodžiai. Žmonės, pavargusiems nuo ilgų ir tuščių tiesos paieškų ir Mozės įstatymo laikymosi, šie žodžiai spinduliavo naują šviesą bei džiaugsmą. Tai liudija ir pats apaštalas: „Tuomet jūs džiaugsitės, nors dabar ir reikia truputį paliūdėti įvairiuose išmėginimuose. (...) Jūs mylite jį, nors ir nesate jo matę; tikėdami jį, nors ir ne-regėdami, džiūgaujate neapsakomu ir šlovingiausiu džiaugsmu, nes žinotės gausią tikėjimo siekinį — sielų išganymą“ (1 Pt 1, 6-9).

Ar šandien, praėjus dviem tūkstantmečiams, dar įmanoma atgaivinti tuos „gyvos vilties“ ir „neapsakomo džiaugsmo“ jausmus. Moterys, Velykų rytą skubėdamos prie kapo, rūpinosi: „Kas mums nuritins akmenį nuo kapo angos?“ (Mk 16, 3). To paties galėtume klausyti ir mes: kas mums nuritins per tuos šimtmečius dar pasunkėjusį ir padidėjusį akmenį? Dvidešimt amžių nepraejo be pėdsako. Viena vertus, per šiuos šimtmečius Bažnyčia geriau pažino Kristų. Kita vertus, šis laikas tarsi nutolino Jėzaus iš Nazareto paveikslą ir užtemdė šimtmečių šydą. Apie jį prirašyta ir prikaltėta įvairiausių dalykų. Kiekvienas tarsi tempia į savo pusę, ir girdime sakant: „Jėzus čia“ ar „Jėzus ten“. Šandien Kristų dengia konformizmo, nebrandaus atminties trumparegiškumo, įpročių ir abejingumo akmuo. Šis akmuo slepia ne tiek Kristų, kiek mus pačius ir mūsų širdis. Būtent jį turime nuritinti, kad galėtume atsiverti tai „gyvai vilčiai“, kuri, anot apaštalo Petro, yra nenusakomo džiaugsmo šaltinis.

Velykos ir viltis yra dvi viena kitą papildančios sąvokos. Ankstyvoji krikščionijai katechezė ryšį tarp jų išvėlę jau gamtoje. Velykos būna tuo metų laiku, kai gamta išsivaduoja iš žiemos gnaužtų ir atsiveria pavasario žiedais: tai grįžtančio gyvenimo triumfas. Šventasis Zenonas Veronietis

rašė: „Pavasaris yra šventas šaltinis, iš kurio gelmių, nuostabių veikiant šventajai Dvasiai, gimsta gražiausias Bažnyčios geles“.

Dievo žodis dar ryškiau atskleidė Velykų ryšį su viltimi istorijoje. Ši ilgą istoriją prasi-deda Išėjimo naktį. Žydų švenčiama Pascha išreiškė didžiulę viltį: rytoj Viešpats išvaduos iš vergijos namų; rytoj busime laisvi. „Kai jūs vaikai jus klaus: „Ką reiškia šios apeigos?“ — atsakykite: „Tai perėjimo auka Viešpatui““ (plg. Iš 12, 26).

Saulėtoje dykumoje įgyvendinamas laisvės lūkestis, tačiau netrukus jį pakeičia dar didesnis Pažado žemės laukimas. Pažado žemė savo ruožtu pagimdo dvasinę viltį, kuri pranašai padaro visos tautos troškimu. Ši viltis nusako šiai žodžiais: išganymas, naujoji ir amžinoji sandora, visų nuodėmių nuvalymas. Viltis maitinama atmintimi, kaip Dievas galinga ranka išvedė savo tautą iš Egipto. Ši viltis atgyja kiekvieną kartą švenčiant Velykas. Tai „atminimo diena“ (Iš 12, 14).

Šis išlaisvinimo lūkestis kaip niekada ankstiau atgijo tuomet, kai Jėzus, vakarieniaudamas su savo mokiniais, tarė: „Troškė troškau valgyti su jumis šią Velykų vakarienę prieš kentėdamas. Sakau jums, nuo šiol aš daugiau jos nebevalgysiu, kol ji išsipildys Dievo karalystėje“ (Lk 22, 15-16). Šios vakarienės metu Jėzus praneša apie pranašų žadėtą naują ir amžiną sandorą, kurią teikiama nuodėmių atleidimas (plg. Lk 22, 20). Tačiau šią žinią tarsi nukraukia po Vakarienes sekę įvykiai: Jėzaus suėmimas, teismas, mirtis ir palaidojimas. Atrodo, kad ši viltis žlugo panašiai kaip daugelis ankstesnių. Emauso mokiniai guodžiasi: „O mes tikėjome, kad jis atpirksias Izraelį. Dabar po viso to jau trečia diena kaip tai atsitiko“ (Lk 24, 21). Jų viltis atsiduria tarsi „nuliniame taške“. Tačiau netrukus pasklinda žinia: Jis prisikėlė! Jis pasirodė Simonui! Jis eina pirmą mokinių į Galilėją! Anomis dienomis mokiniai patyrė, ką reiškia atgaivinta „gyva viltis“. Ši gyva viltis yra perduota ir mums: Dievas jį prikėlė iš numirusių, todėl ir mūsų tikėjimas bei viltis kyla į Dievą (plg. 1 Pt 1, 21), Dievas neapvyklė!

Ar ne teisingiau Jėzaus prisikėlimo atžvilgiu būtų kalbėti ne apie viltį, bet apie istorinį tikrumą? Juk apaštalas Pau-

Velykų ryto procesija Lietuvoje.

lius rašė, jog „regima viltis nėra viltis“ (Rom 8, 24). Juk mokiniai matė Prisikėlusį, jį liete ir valgė su juo. Apie ką gyvą viltį apaštalas Petras kalbėjo pirmiesiems krikščionims?

Ši viltis nuo šiol taikoma ne tik Kristui, bet ir mums. Dievas, prikėlęs iš numirusių Kristų Jėzų, „atgaivins ir jūsų mirtinguosius kūnus“ (Rom 8, 11). Dar kartą išpildyta viltis pažadina dar didesnę viltį. Kristaus prisikėlimas yra tik pradžia, skelbianti žmonių prisikėlimą visu kūnu: „Jis — pradžia, mirusiųjų pirmgimis“ (Kol 1, 18). Mirties sienoje pradaužta anga, per kurią kiekvienas norintis žmogus gali įkandinti pirmąjį eiti į laisvę ir šlovę. Kristaus prisikėlimas skelbia visuotinį prisikėlimą ir pergalę prieš mirtį.

Ar mūsų viltis nukreipta tik į tolimą ateitį, ar ji perkeičia ir šiandienos gyvenimą? Juk pasaulyje ir po Kristaus prisikėlimo tebėra mirtis ir jos palydovai: neapykanta, smurtas, kančia, susiskaldymas, nuodėmė. Tačiau jei įsigilinsime į dalyką, pamatysime, kad padėtis nėra tokia pati. Tikėjimo užuomazga plėtojasi ir gyvenimą ir šlovę. Šią meilės tikrovę mūsų širdyse išlieja pati Prisikėlusioji Dvasia. Ši viltis pilna tikrumo (plg. 2 Kor 3, 12), paguodos (plg. 2 Tes 2, 16) ir džiaugsmo (plg. Rom 12, 12). Ši Dievo šlovės viltimi galime didžiulius (plg. Rom 5, 2-5).

Prisikėlimas, kuriuo tikime, neatidedamas „vėlesniam laikui“, bet prasideda jau dabar. Apaštalas Paulius rašė, jog būtume gailestio verti, jei tikėtumės ko nors „vien tik dėl šio gyvenimo“ (plg. 1 Kor 15, 19). Tačiau būtume taip pat apgailėtini, jei savo viltį nukreiptume tik į būsimąjį gyvenimą. Apaštalas Petras jau cituotame laiške ragino džiaugtis net ir patiriant išbandy-

mus. Krikščionys privalo džiaugtis viltimi (plg. Rom 12, 12), ir ne tik patys, bet taip pat liudyti šią džiaugsmingą viltį kitiems.

Kai prisikėlęs Kristus pasirodo vienuolikai prie Tiberijos ežero, pirmasis jį atpažįsta jo mylimasis mokinių, su-

šukdamas: „Juk tai Viešpats!“ (Jn 21, 7). Šis atpažinimas ky-la iš širdies. Po Jėzaus prisikėlimo jį atpažįsta tik tie, kurie mokėjo tikėti ir mylėti. Panašiai ir mes, švęsdami Eucharistiją atpažinkime: juk tai Viešpats!

Bažnyčios žinios, 2001 m. Nr. 6

AMERIKOS KATALIKŲ AUKOS RYTŲ IR VIDURIO EUROPOS BAŽNYČIAI

Pasak Detroito kardinolo Adam J. Maida, „kasmetinės Amerikos katalikų aukos Rytų ir Vidurio Europos Bažnyčiai padeda šiame regione nešti tikėjimo šviesą į naująjį tūkstantmetį“.

Vasario 26 d. laiške vyskupams dėl 2001 m. Pelenų trečiadienio arba pirmojo gavėnios sekmadienio rinkliavų daugelyje Amerikos vyskupijų kardinolas teigė, jog po dešimtmečių trukusio ateizmo šiandien tenka restauruoti sugriautas ar konfiskuotas bažnyčias, seminarijas trūksta lešų klierikams ugdyti, kažkada gausūs būvę katechetikos centrai stokoja knygų ir kitų mokykloje priemonių, paramos taip pat reikia TV, radijo ir kompiuterių technologijoms.

JAV Vyskupų konferencijos Ad hoc komiteto pagalbai Vidurio ir Rytų Europai pirminkas kardinolas Maida teigė, kad 2001 m. rinkliavos tema „Tikėjimo ir vilties išsaugojimas“ liudija šio regiono žmonių drąsą saugant gyvą katalikų tikėjimą. „Beveik 50 metų šie žmonės kentė stiprią ateistinio komunizmo atakas bei jo pastangas sugriauti religinę gyvenimo prasmę. Dabar jie laisvi, bet

praradę ankstesnes jų religines vertybes rėmusias infrastruktūras. Jiems reikia mūsų pagalbos“, — tvirtino kardinolas Maida.

Pasak Vyskupų skyriaus pagalbai Vidurio ir Rytų Europai direktoriaus monsinjoro G. Šarausko, nors jau ir matoma ryški pažanga, tačiau kelias atgal yra ilgas. „Seminarijos ir vienuolynai Rytų Europoje paprastai turi daug seminaristų ir narių, tačiau akademiniis ir dvasiniais lavinimais dėl įvairių priežasčių dažnai yra nelygiavertis, ir dažniausiai tai lemia kvalifikuotų dėsnytojų bei vadovų stygius. Be to, anot monsinjoro, kunigai čia turi išmokti dirbti ir daryti įtaką visuomenei, kuri tampa vis atviresnė, ciniškesnė, labiau materialistinė, dažnai korumpuota, o kartais priešiška religijai.“

Rinkliava siekiama paramos įvairiems projektams 27 šalyse. Parama, be kita ko, bus skirta tarpdieceklinei seminarijai Albanijoje, katalikų misionierių Azerbaidžane, vaizduojančių su katechetine medžiaga įsigyti Vengrijoje, Lietuvos seminarijų stipendijoms bei katechetų rengimui Jugoslavijoje.

BŽ, 2001 m. Nr. 5

BENDRADARBIAVIMO SUTARTIS SU LIUBLINO KATALIKIŠKŲJU UN-TU

Sausio 30 d. Kaune, Vytauto Didžiojo universitete, VDU rektorius prof. Vytautas Kaminskas ir Liublino universiteto rektorius prof. kun. Andrzej Scostek pasirašė mokslinio, pedagoginio kultūrinio ir dvasinio bendradarbiavimo sutartį. Ceremonijoje taip pat dalyvavo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, SJ, ir VDU Katalikų teologijos fakulteto dekanas doc. dr. mons. Vytautas Vaičiūnas.

Sutarties pasirašymą su Liublino katalikiškuoju universitetu inicijavo VDU Katalikų teologijos fakultetas. Anot jo dekaną mons. V. Vaičiūno, pirmieji ryšiai su šiuo Lenkijos universitetu užmezgti steigiant Bažnyčios teisės studijas Kaune. „Tvirtinant Bažnyčios teisės studijų programas Vatikane, gautas patarimas bendradarbiauti su Liublino katalikiškuoju universitetu, garšėjančiu ypaci-

stipria Europos ir Bažnyčios teisės moksline baze“, — sakė Teologijos fakulteto dekanas. Galimybę bendrauti su šiuo garsiu universitetu susidomėjo ne tik Katalikų teologijos fakulteto, bet ir VDU vadovybė. Ir VDU, ir Liublino katalikiškasis universitetas yra suinteresuotais užmezgti ryšius ne tik teisės, bet ir politinių, istorinių, socialinių bei humanitarinių mokslų srityse.

Dekanas mons. V. Vaičiūnas pabrėžė ypatingą Liublino katalikiškojo universiteto palankumą Lietuvai. Pasirašyti sutarties atvyko pats universiteto rektorius, prof. kun. Andrzej Scostek, kuris, anot jo paties, tokia misijai paprastai siunčia savo prarektorius užsienio reikalams. Anot mons. V. Vaičiūno, tikimasi, kad pasirašyta bendradarbiavimo sutartis padės gerinti studijų ir tyrimų kokybę,

SKELBIMAI

**ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]**
Turio Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8854

**Kalame visų rūšių „sidings“,
„soffits“, įdedame
lietvamzdžius (gutters) ir
dengiamo stogus. Skambinti
Romui tel. 630-774-1025.**

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews.
No exp. necessary. Will train. Must
have valid driver's license and trans-
portation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

**Reikalingi dažytojai su patyrimu
Amerikoje.**
Privalo turėti automobilį.
Darbas šiaurės-vakarų rajonuose.
Tel. 847-808-9109
vakare nuo 8 - 10 val.
Susikabinsite angliškai, rusiškai.

GREIT PARDUODA

**RE/MAX
REALTORS**
OFFICE (773) 229-8761
HOME (708) 425-7188
MOBILE (773) 998-0285

RIMAS L. STANKUS

• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuotaida

**Yougo baras kviečia dažniau
apsilankyti!**
Susitinkite su pažistamais.
pasilinksinsite. Savaitgaliais
groja lietuviška muzika.
3820 W. 63 St. Chicago, IL.
Tel. 773-284-6111.

**TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
SALDYTUUVUS, SILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VESINTUVUS.
H. DECKYS
TEL. 773-585-6624**

Naujasis Lietuvos kardinolas Audrys J. Bakšis (kairėje) sutinkamas Vif-niaus oro uoste, grįžęs iš Romoje vasario 26 d. vykusios konsistorijos iškilnių.
V. Gulevičius (Elt) nuotr.

plėtoti akademines progra-mas, dalytis patirtimi abiejų universitetų dėsnytojams bei studentams. Doc. dr. mons. V. Vaičiūnas paminėjo, kad ar-timiausiu metu į Katalikų teologijos fakultetą jau atvyks keli dėsnytojai iš Liublino katalikiškojo universiteto.

Beje, Katalikų teologijos fakultetas dar palaiko ryšius su Krokuvos, Varšuvos kardinolo Višinskio, Popiežiškuoju Gri-galiaus, Laterano, Frankfurto prie Maino, Liuvono bei dar keliais universitetais. Liubli-no katalikiškasis universite-tas yra pirmasis, su kuriuo bendradarbiavimas patvirtin-tas sutartimi.

BŽ, 2001 m. Nr. 3

KARDINOLUI PASKIRTA TITULINĖ BAŽNYČIA

Kardinolui Audriui Juozui Bakšui Romoje paskirta tituli-nė Viešpaties Jėzaus Gimi-mo bažnyčia ir parapija (Chie-sa della Natività di N. S. G. C.), esanti Via Gallia, netoli Šv. Kazimiero lietuvių kolegi-jos. Kiekvienam kardinolui po-piezius Romoje paskiria tituli-nę vyskupiją, bažnyčią ar dia-koniją, atsižvelgdamas į jo ran-gą kardinolų kolegijoje. Kardi-nolas Audrys Juozas Bakšis yra kardinolas kunigas, todėl jo globai pavesta bažnyčia. Kardinolai, kaip popiežiaus rinkėjai, turi tapti Romos dvasininkijos nariais.

Pasak kardinolo Audrio J. Bakšio, jo pagedavimu jam buvo paskirta bažnyčia netoli lietuvių Šv. Kazimiero kolegi-jos. Ankstiau ji buvo prancūzų kardinolo Paul Gouyon tituli-nė bažnyčia. Tai gyva, aktyvi parapija. Joje darbuojasi ir kai kurie lietuvių kunigai, studijuojantys lietuvių Šv. Kazimiero kolegijoje. Kardino-

las Audrys J. Bakšis išreiškė viltį, kad ateityje bus už-megzti glaudesni ryšiai tarp tos parapijos ir Šv. Kazimiero kolegijos Romoje, taip pat su Lietuva ir Vilniaus arkivysku-pija. Parapijoje plėtojama gy-va socialinė veikla. Parapijos klebonas yra Italijos vyskupų konferencijos migrantų komi-sijos narys. Parapijoje įsteigta valgykla vargšams, į kurią, anot klebono, kartais ateina ir lietuvių migrantai.

BŽ, 2001 m. Nr. 5

PAL. JURGIO MATULAIČIO ATLAIDAI MARIJAMPOLĖJE

Sausio 27 d. Marijampolėje buvo iškilmingai švenčiami pal. Jurgio Matulaičio atlai-dai. Siemet sukanka 130 metų nuo palaimintojo gimimo. Ta proga Marijampolės prokate-droje šv. Mišias koncelebravo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Vilkaviškio vysku-pas Juozas Žemaitis, MIC, Telšių vyskupas augziliaras Jonas Kauneckas, Vilniaus vyskupas augziliaras Jonas Boruta, SJ, bei nemažas būrys kunigų. Homiliją apie palai-mintąjį pasakė vysk. Jonas Kauneckas. Veliau Vilkaviškio vyskupijos kunigų seminari-joje jis vedė konferenciją, skirtą palaimintojo asmeny-bės bruožams atskleisti.

Tą pačią dieną Marijam-polėje posėdžiavo Lietuvos Vyskupų Konferencijos Vie-nuolių reikalų komisija. Be kitų reikalų, ji aptarė klau-simą, kaip veiksmingiau skleisti informaciją apie palai-mintojo asmenybę bei populia-rinti pamaldumą jam. Taip pat buvo svarstytas pal. arkiv. Jurgio Matulaičio kanonizaci-jos bylos paspartinimo klausimas.

„Septynios mylios tilto — o gale to tilto balta lėlija žydi“ (Gavėnia ir Velykos)

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

ŽIAURUS DIDŽIOJO SEŠTADIENIO RYTAS PRIEŠ 60 METŲ

Mes gyvenome viename nedideliame miestelyje. Didžiojo šeštadienio rytą, 1941 metais, mūsų mama vedėsi mus vaikus į ankstyvas Mišias. Tėvelis slapstėsi. Kaip ir visada mes buvome vieni pirmųjų, ejo per užpakalines bažnyčios duris, per vadinamą „babinę“. Tik įžengę per slenkstį, išgirdome negirdėtą triukšmą. Iš išgąsčio sustojome. Prie ant sienos kabancio didelio Nukryžiuotojo kryžiaus trys jauni vyrai basiais lupo kryžių nuo sienos. Kelios senos moterėlės verkė iš išgąsčio. Mūsų mama, dar jauna, sustingusi stovėjo porą gal sekundžių ir garsiu balsu užriko ant jų: „Ar jūs suprantate, ką darote? Dievas jus už tai nubaus. Eikite lauk! Šie, net neatsisukę, atkrito; „Dėvatka, pasitrauk, gausi su kuolu per galvą“. Tada ir tos kelios senutės sujudė, pradėjo rekti. Tie niekšai tėsė savo šėtonišką darbą prie kryžiaus. Vienas kuolas lūžo. Tuo metu įėjo du ar trys vyrai. Pamatę, kas darosi, vienas griebė nuo žemės nulužusį kuolą, šoko prie „ryttingų drąsulių“, kitas, ištraukęs kuolą iš niekšo rankų, užsimojo. Išsigandę šventvagiai iš bažnyčios išbėgo. Per šventorių juos vijo dar keli žmonės.

Visi, kas matė tą niekšišką darbą, buvo labai sukrėsti. Tie niekšai buvo miestelio komunistai: Sifrisas Leiba, jo brolis Feivelis komunistų vykdomojo komiteto pirmininkas, kalėjęs už komunistišką veiklą, ir Stasys Šukys, miestelio chuliganas.

Tą rytą mūsų mama ir dar keli žmonės nuėjo pas miestelio milicijos viršininką, komunistą mažaraštį, buvusį mūrinių Gauronskį paskusti. Gauronskis ir kalbas nesileido, tiesiog išvarė lauk: „Eikite, dėvatkos namo, o jei ne, jus tuoj pat uždarysiu į cypę“.

Prie valstiečių durų pamatė naują komunistų pastatytą viršaitį Joną Zableckį. Žmonės kriepėsi į jį. Tas, išgirdęs reikalą, greit spruko į valstiečių pastatą, užtrenkdamas duris. Žmonės labai nustebo tokiu jo elgesiu, nes Zableckis buvo žinomas kaip padorus žmogus, giedojo bažnytiniam ir miestelio chore. Žmonės buvo užmirę, kad jis dar tik prieš kelius metus buvo areštuotas už raudonos vėliavos iškelimą. Kelias dienas praleidęs vietinėje areštineje paleistas, kaip nepavojingas. Vėliau pasirodė tikras Zableckis: žmonės tremiant ar nubuožinant, Zableckis vienu plunksnos brūkšniu nulemdavo žmogaus likimą: mirtis Sibire ar skursti.

Karui prasidėjus visi trys „divyriai“ su kitais bolševikais išbėgo į „rojų“. Išbėgdami uždegė miestelį. J. Zableckis išsėlino į netoli esantį kaimą. Jo niekas neieškojo, nekėrėjo. Gauronskis, milicijos viršininkas, nespejęs, paslaptingai dingo. Jo žmona su dukrom išbėgo. Raudonesiems vėl įsibrovus į Lietuvą 1944 metų rudenį, grįžo kartu ir broliai Sifrisas, ir Stasys Šukys, o iš kaimo atsukę į „viršaitis raudonas“ — J. Zableckis. Sifrisas Feivelis paskiriamas vykdomojo komiteto pirmininku, kaip ir pirmos okupacijos metu, Zableckis — viršaitis. Šukys eina sribauti. Su dar didelesiu įniršimu, grįžę valdžion, griebėsi „tvarkyti“ likusius „liaudies priešus ir buosius“.

Netrukus Dievas nubaudė

Stasį Šukį — jį nušovė jo bendražygis sribas Kyburys: po žudynių kaime prisigėręs Kyburys nušovė Šukį, palaikęs vienu partizanų, kuriuos jie persekiojo. Viena kulka į krutinę nutraukė šio niekšo gyvybę. Broliai Sifrisas, Dievo nenubauti, išvyko į kaizerius Rytus, kur jie yra neliečiami. Jonas Zableckis geroje sveikatoje sulaukė gilyos senatvės, nei Dievo baustas, nei sąžinės graužtas.

Algis Virvytis
Bridgewater, MA

REMKIME KNYGŲ LIETUVOS KARININKAI 1918-1953* IŠLEIDIMĄ

Lietuvos kariuomenės karių, nukentėjusių nuo sovietinio ir nacistinio genocido, artimųjų sąjunga, kuriai vadovauja pulkininkas Jasulaitis sūnus Vytautas, savo veiklą plečia. Ji užsimojo atlikti didžiulį darbą, rengiant enciklopediją „Lietuvos kariuomenės karininkai 1918-1953 m.“ Skubėti reikia, nes ir palikuonys, dar prisimenantys savo karininkų tėvų ir giminių tragediją, jau iškeliauja Anapilin. Taip pat šios sąjungos nariai geranoriškai dalyvauja kariuomenės patriotiniame švietime ir kultūriniame gyvenime, pavedus Lietuvos kariuomenės vadui.

Lietuvos kariuomenės karininkijos enciklopedijos 1-asis tomas turėjo būti pristatytas visuomenei 2001 m. vasario 15 dieną, Lietuvos Nacionaliniame muziejuje, kartu su paroda. Šiame enciklopedijos tome yra įvairių aspektų sudaryti Lietuvos kariuomenės karininkų sąvada ir Lietuvos karininkijos istorija. Del lėšų trūkumo pirmąjį tomą teko perskirti į du tomus. Antrasis enciklopedijos tomas turėtų pasirodyti 2001 metų pabaigoje. Po to, kituose tomuose bus skelbiamos karininkų biografijos.

Suprantama, kad tai yra labai kruopštus ir sunkus, daug archyvinės medžiagos peržiūrėti reikalaujantis darbas. Visi šį darbą dirbantys yra entuziastai, žinantys, kad už tą darbą atlyginimo negaus, bet yra tikslas — pastatyti rašytinį paminklą visiems tiems, kurie kūrė Nepriklausomybę,

paukojo savo gyvybes ir darbą Lietuvai. Kartais atsitinka, kad dėl įvairių nenumatytų kliūčių, pvz. dėl redaktorių ar leidybos kaltės, laiku išleisti knygas yra neįmanoma. Taip atsitiko ir dabar. Šios knygos 1-ojo tomo pristatymas truputį vėluoja. Tačiau jau gavome Čikagoje pakvietimus į knygos „Lietuvos kariuomenės karininkai 1918-1953“ pirmojo tomo pristatymą, kuris įvyks 2001 m. gegužės 24 d. 16 val. Lietuvos nacionalinio muziejaus salėje, Arsenalo g. 3, Vilniuje, be to, Krašto apsaugos Karininkų ramovėje Pamėnkalnio g. 134, Vilniuje, 2001 m. birželio 6 d. 16 val. ir Kauno J. Jasulaitis, tel. (8-22) 34-41-34, P. Vileišio g. 14-5, LT-2055 Vilnius.

Visiems patriotiškai nusiteikusiems lėšų aukotojams-gėradariams, pritarusiems šiam milžiniškam darbu, esame giliai dėkingi. Vis tik tolimesnius darbus dar reikės baigti. Ne vėlu toliau siųsti žinias, turimas fotografijas apie savo artimuosius karininkus, gal ir aukas, knygų leidybai smulkesnę informaciją galima gauti: Čikagoje iš Jono Variakojo ir Vilniuje iš Vyt. Jasulaitis.

Irena Suveizdienė
Chicago, IL

RYKŠTĖS B. JASAITIENĖ

Įdomi informacija, nuomonės ateina ir įgyrūna į „Laiškai ir nuomonės“ puslapį. Šį kartą ta pati nuomonė viena koja buvo skaitytojo laiške, o kita, stipriai įmyrusi, stovėjo laikraščio vedamajame. Galvoje turiu nelegalią sąvoką, „Sun-Times“ dienraštį ir apie ką mes galime kalbėti, ir kur. „Draugo“ redaktorė, kovo 23 d. vedamajame, kartu su M. Valančiaus „Guvu Vinciu“ kaip pavyzdžiui, atskaitė moralą JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininkei B. Jasaitienei, kad ji, „Sun-Times“ žurnalistui Neil Steinberg prasiitarė, jog iš naujai į Čikagą plūstančių lietuvių 90 nuošimčių yra nelegalūs. Ta pačia tema kalbant, cituoju redaktorės pokalbio ištrauką iš vasario 16 d. „Saulutės“ rengto „Atviro žodžio“ forumo: „Sąskoma, kad vien Čikagoje naujų imigrantų gali būti apie

50,000, tačiau daugiausia tenka bendrauti su „žalios kortelės neturintais“. Kitaip tariant — nelegaliais. Neabejoju, kad tie patys asmenys, tie tūkstančiai, dažnai apgauti ar išmestų asmenų, beldėsi į „Seklyčios“ duris, ieškodami prieglobsčio, paramos ir žemiško supratimo. Gal tas šauksmas padėti ir iš to išplaukę nuošimčiai gali būti laikomi tiksliausia imigracijos judėjimo sąvoka, apie kurią reporteriai B.J. ir kalbėjo?

Tačiau atrodo, kad subruzdinimas nesitinka apie sąvoką per se, bet apie teisę kalbėti. Kitaip tariant, būtų buvę priimtina B. Jasaitienei kalbėti apie naujus imigrantus, kaip yra sunku jiems padėti, bet jokių būdų neužsiminti, kad jie gyvena ir vargsta nelegaliojančių svečio vizų teisėmis. Atrodo, kad šį visą svečio vi-

zos statusą galima turėti, tačiau viešai apie tai negalima kalbėti. Gal kur mažuose susibūrimuose, rateliuose, savam tarpe, bet jokių būdų ne kur kitur. Nesuprantu, kodėl yra galvojama, kad imigracinės įstaigos nežino nei padėties, nei skaičių? Aišku, kad žino! Bet ar tai šiandien yra svarbu? Eiliniam amerikiečiui yra svarbus ne naujakurio statusas, bet jo elgesys, gyvenimo būdas ir darbštumas. Amerikoje galima kurtis ir su svečio viza, ir be jos, ir be pilietybės, ir be baimės.

Liuda Germanienė
Lisle, IL

* Tėvynė myli visus savo vaikus kartu, gimtinė — kiekvieną atskirai.

Netekus mylimos sesers

A. † A.

VANDOS GINIOTIENĖS

nuoširdžiai užjaučiame JUOŽĄ ir TADĄ KOJELIUS bei jų artimuosius.

Kisielų šeima

PADEKA

A. † A.

JADVYGA PETRAŠIŪNAS

Mirė 2001 m. kovo 11 d. Palaidota kovo 15 d. Tautinėse lietuvių kapinėse.

Širdingai dėkojame visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems, dalyvavusiems šermeryse, atsisveikinime ir Mamytės palydėjime į Amžino Poilsio vietą.

Nuoširdi padėka kun. A. Paliokui už maldas laidotuvių koplyčioje, atnašautas šv. Mišias, už jautrų ir gražų pamokslą bei laidojimo apeigas kapinėse.

Dėkojame solistei Onai Jameitenei, ypatingai gražiai giedojusiai šv. Mišių metu ir F. Stroliai už palydą vargonais.

Ačiū visiems už šv. Mišių aukas, už gėles, pareiktą užuojautą žodžiu, raštu bei spaudoje. Taip pat aukas šeimos nuožiūrai bei Lietuvos vaikų globos būreliui „Saulutė“ Mamytės atminimui. Dėkojame karsto nešėjams, laidotuvių direkt. Donald Petkui ir Petkus Lemont laidojimo namų atstovybei už rūpestingą ir malonų patarnavimą.

Nuliūdę: duklė, žentas ir anūkai.

DRAUGAS, 2001 m. balandžio 17 d., antradienis

5

A. † A. ROSE R. DIDŽGALVIS RUMBINAITĖ

Mirė 2001 m. balandžio 13 d., sulaukusi 91 metų.

Gyveno Brighton Park, IL. Gimė Lietuvoje, Lygumų parapijoje, Vaigailių kaime. Amerikoje išgyveno daug metų.

Nuliūdę liko: sūnus Casimir Barauskas, anūkai: Diane su vyru William Mateja, Casimir Michael Barauskas, John R. su žmona Tina Barauskas; proanūkai Michael, Rose ir Natalie; brolis Karolis su šeima bei kiti giminės, gyvenantys Lietuvoje.

Velionė buvo žmona a.a. John Didžgalvis.

A.a. Rose priklausė Suvalkiečių klubui, Widow & Widowers Club bei kitoms organizacijoms.

Velionė pašarvota pirmadienį, balandžio 16 d. nuo 3 v.p.p. iki 9 v.v. Gaidas-Daimid laidojimo namuose, 4330 S. California Ave. Laidotuvės antradienį, balandžio 17 d. Iš laidojimo namų 10:30 v.r. velionė bus išlydėta ir palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji.

Laidotuvių direkt. Gerald F. Daimid. Tel. 773-523-0440.

„Drebėdami vėl krinta lapai
Ir didelė rudens žvaigždė
Sušvis virš tavo menko kapo
Ir naktį liūdnei spindės
Apie mirties bekrasčius slėnius...“
Ž.

Su dideliu liūdesiu pranešame, kad po sunkios ir ilgos ligos, 2001 m. balandžio 14 d. Livonia, MI, mirė mūsų mylima Mamytė, Mociūtė, Teta ir Mokytoja

A. † A. PETRONĖLĖ PIPIRAITĖ PAJAUJENĖ

Velionė gimė 1905 m. vasario 28 d. Jurbarko. [Detroitą atvyko 1949 m. ir tą rudenį įsteigė pirmąją skaučių skiltį „Neringa“ bei buvo viena iš šeštadieninių Detroito lietuvių mokyklos steigėjų šv. Antano parapijos mokyklos patalpose. Dalyvavo skautų, Lietuvių Bendruomenės ir labdaros BALFO 76 skyriaus veikloje.

Giliame liūdesyje liko: sūnus Zenonas, dukra Valentina Rauckienė, vaikaišės dr. Gailė Cerniauskaitė ir Nida Cerniauskaitė bei daug kitų giminų Lietuvoje.

Velionė buvo pašarvota R.G. & G.R. Harris laidotuvių namuose, 15451 Farmington Road, Livonia, MI. Laidotuvės įvyks balandžio 17 d. 9:30 v.r. velionė bus palydėta į Dievo Apvaizdos lietuvių bažnyčią, kur 10 v.r. bus aukojamos gedulingos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių mašinų procesija bus palydėta į Holy Sepulchre kapines, Southfield, MI, ir palaidota šalia savo vyro, miškininko a.a. Petro Pajaujo.

Vietoje gėlių šeima prašo skirti auką paremti jaunimo auklėjimo programas ir Jėzuitų gimnazijas Lietuvoje — Jesuit Fathers-Baltic Project.

Nuliūdusi šeima.

Laidotuvių direkt. Yolanda M. Zaprackienė.
Tel. 313-554-1275.

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with a hassle-free connection via Stockholm. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350 or visit our website at www.scandinavian.net.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:20 pm	7:35 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am	11:50 am
SK 743	Vilnius	Copenhagen	1:40 pm	2:20 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:30 pm	5:40 pm

*Schedule subject to change without notice.

DVIDEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A.
ANTANAS
STANKUS

Mirė 1981 m. balandžio 16 d.

A. † A.
KONSTANCIJA
STANKUS

Mirė 1981 m. gruodžio 9 d.

Tėveli ir Mamyte, jau suėjo dvidešimt metų, kai Jūs palikote mus su liūdnomis širdimis. Niekad neužmiršime Jūsų meilės ir mums parodyto darbštumo. Prašome visus draugus ir pažįstamus prisiminti Antaną ir Konstanciją savo maldose.

Nuliūdę sūnūs ir marčios.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Juozas Plačas

VELYKOS LIETUVIŠKOJE PARAPIJOJE

Jeigu kas abejotų Marquette Parko apylinkės, o ypač Švč. M. Marijos Gimimo parapijos, lietuviškumą, turėtų apsilankyti šioje bažnyčioje eilinio sekmadienio Sumos metu — 10:30 v.r. Juo labiau per didžiulias šventes, kai gražioji bažnyčia, talpinanti apie 1.000 tikinčiųjų, yra taip sausakimšai pripildyta, kad nemažai žmonių turi „sienas ramstyti“.

Taip buvo ir šį Velykų sekmadienį. Prisikėlimo Mišiose. (Taip buvo, kaip girdėti, ir antrose Velykų Mišiose 10:30 v.r.) Kiekvienas dalyvavęs tikrai jautė Kristaus Prisikėlimo šventės nuotaiką ir džiaugsmą, kurį tegali suteikti buvimas tarp savųjų. Nepaisant lietingo, nemalonaus oro, prisirinko kupina bažnyčia tikinčiųjų — su vaikais, jaunuimais, pavienių — jaunų ir vyresniųjų. Didžioji jų dalis neseniai iš tėvynės atvykę į šią šalį. Be abejo, jie bent iš dalies pasijuto, kaip Lietuvoje — aidint „Linksmą dieną mums paspyto“, jaunam kunigui (taip pat iš Lietuvos) aukojant Mišias, sakant prasmingą pamokslą, klausantis gražiai skambančių parapijos choro giesmių, regint aplinkui besimeldžiančius tautiečius. Galbūt tai padėjo bent kiek apmąstyti artimųjų, likusių tėvynėje, ilgęsi.

ALTo Čikagos skyriaus valdybos posėdis šaukiamas šį trečiadienį, balandžio 18 d., 12 val. ALTo būstinėje, Balzoko Lietuvių kultūros muziejuje.

Ata Violeta Karosaitė mirė 1989 m. balandžio 24 d. Mišios už jos sielą, o taip pat už jos tėvų — Vytauto ir Onos — sielas, bus aukojamos balandžio 22 d., sekmadienį, 10 val. ryte, t. jėzuitų koplyčioje, Čikagoje. Prašoma pasimelsti už mirusius.

Čikagos Lietuvių pensininkų sąjungos narių susirinkimas šaukiamas ketvirtadienį, balandžio 19 d., 1 val. popiet, Šaulių namuose. Visi nariai prašomi dalyvauti.

Klaipėdos muzikinio teatro solistė Nida Grigalavičiūtė Čikagos Lietuvių operos statomoje G. Donizetti „Meilės eliksyr“ operoje atliks pagrindinę Adinos rolę. Čikagoje Nida debiutavo 1999 m. G. Bizet „Carmen“ operoje, įspūdingai atlikdama Micaelos vaidmenį. 1997 m. ji buvo apdovanota „Kristoforo“ žymeniu ir premija už puikiai atliktą Rosinos vaidmenį G. Rossini operoje „Sevilijos kirpėjas“. „Meilės eliksyras“ statomas balandžio 29 d., sekmadienį, 3 val. p.p., Morton gimnazijos auditorijoje — taigi jau visai netoli. Paskubėkite apsirūpinti bilietais: kasdien juos galite įsigyti „Seklyčioje“, o sekmadieniais — Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Daugiau informacijos gausite, pasiskambinę Čikagos Lietuvių operos valdybos pirm. Vacloviui Momkui, tel. 773-925-6193.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės namuose pirmoji pavasario gegužinė vyks š. m. balandžio 22 d., sekmadienį, 12 val. Pietūs — nuo 12 iki 3 val.p.p. Įėjimo dovana — laimės šulinys ir kitos įvairybės, grojant Kosto Ramanausko orkestrui. Visi laukiami.

Juzės ir Jono Žebrauskų vedų 65-metio šventėje lietuvišką šakotą ragavo ir amerikiečiai, kurie tokio vestuvinių ragelio dar nebuvo matę.

„Saulutės“, Lietuvos vaikų globos būrelis „Atviro žodžio“ forumas bus penktadienį, gegužės 11 d., 7 val. v., PLC „Bočių menėje“. Tema — „Amerikiečiai Lietuvoje“. Apie savo darbą, padedant žmonėms Lietuvoje kalbės Robert Duda ir Ginger Houghton, Jack ir Irwin bei dr. Renata Variakojytė. Visi kviečiami vakarone dalyvauti, parodyti prelegentams, kad įvertiname jų konkrečias pastangas, vežant medicininę įrangą ir kompiuterius į Lietuvą, naudojant JAV oro tarnybos personalą, pravedant alkoholio ir narkotikų įpročio apsaugos programą, nuskausminimo seminarą ir praktiškai Santariškių ligoninėje.

Rūta ir Povilas Kiliai, gyv. Palos Hts, IL, Stasio Džiugo fondai, kuris yra įsteigtas Raseinių viešosios bibliotekos, dovanojo vertingų knygų anglų ir lietuvių kalba, pvz.: „Encyklopedia Lituanica“ 6 tomas, „Funk ir Wagnalls New Encyclopedia“ 27 tomas ir „Year book“ (1980-1990) metų. Taip pat Stasio Raštikio raštus — „Kovos dėl Lietuvos“. Knygos bus pasiųstos į Lietuvą. Rūta ir Povilas Kiliai yra visuomenininkai, lietuviškos veiklos rėmėjai. P. Kilius daugiau kaip 30 metų (su trumpomis pertraukomis) buvo išrenkamas į Lietuvos fondo vadovybę įvairioms pareigoms. Turėdamas didelį patirtį finansinėje srityje, P. Kiliaus dalyvavimas LF yra didelis įnašas ir laimėjimas. Šiuo metu P. Kilius yra LF valdybos pirmininkas. Rūta Kilienė daug metų dirbo ir ejo atsakingas pareigas vienoje finansų institucijoje, šiuo metu įsijungė į labdaros darbą „Vaiko vartai į mokslą“, yra valdybos pirmininkė.

Mažosios Lietuvos Resistorinio sąjūdžio ir Mažosios Lietuvos fondo suvažiavimas birželio 9 ir 10 d. vyks Čikagoje, Balzoko lietuvių kultūros muziejuje.

Vyresniųjų lietuvių centras „Seklyčioje“, balandžio 18 d., trečiadienį, 2 val. p.p., bus rodoma vaizduojant „XI Lietuvių tautinių šokių šventę“, vyks Kanadoje 2000 metais. Ne visi turėjome progos šventėje dalyvauti, tai dabar galesime pasidžiaugti šių iškilnių nuotakomis. Visi maloniai kviečiami ir laukiami. Atvykite!

Lietuvos ambasadorius Vygaudas Užackas atvyks į Čikagą penktadienį, balandžio 27 d. Miesto centre tą pačią dieną, 11:30 v. ryte, jis kalbės NATO klausimais. Pietūs vyks Chicago Athletic Association, 12 S. Michigan Ave, Chicago. Visuomenė kviečiama dalyvauti. Vietas galima rezervuoti, paskambinant Amerikos Lietuvių tarybai, tel. 773-735-6677, faksu — 773-735-4946 arba elektroniniu paštu — ALTcenter@aol.com

Jaunimo centras visus kviečia į Pavasario mugę, kuri vyks balandžio 21-22 d. — šeštadienį ir sekmadienį. Čia galesite įsigyti įvairių medžio, lino, gintaro, metalo lietuviškių dirbinių, skaniai pavalgyti, pasilinksinti, o vaikams ruošiami, ypač jiems įdomių, pramogų. Pirkėjas nieko nereikia, tik atvykti ir maloniai praleisti laiką, norintys mugėje ką nors parduoti, turi užsisakyti stalus, skambinant tel. 773-778-7500. Ruošia Jaunimo centro vadovybė.

Korp! „Gaja“ susirinkimas įvyks balandžio 22 d., sekmadienį (per Atvelykį), 10:30 val. r., Ateitininkų namuose, Lemonte. Bus aktuali paskaita apie gyvulių ligas: kiek jos pavojingos žmogui. Paskaitininkas — jaunas veterinarijos gydytojas dr. Vincas Staniskis. Kviečiami nariai su šeimomis ir draugais.

Savonorės, savanoriai — atsiliepkite! „Vaiko vartai į mokslą būrelis“ ieško savanorių, kurie norėtų bent porą mėnesių praleisti Lietuvoje, dirbant po kelias valandas aplėstų vaikų centruose. Skambinti vakarais Birutei Pabedinskienei tel. 630-968-0427.

Mažosios Lietuvos Resistorinio sąjūdžio ir Mažosios Lietuvos fondo suvažiavimas, turėjęs vykti š. m. gegužės 19 ir 20 d., nukeliamas į birželio 9 ir 10 d. Suvažiavimas vyks Čikagoje, Balzoko lietuvių kultūros muziejaus patalpose.

„Žiburėlio“ Montessori mokyklėlės vaikų darbų parodėlė vyks gegužės 4-5-6 dienomis Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte. Gegužės 4 d., penktadienį, 6:30 val. v. vaikus, tėvelius ir senelius kviečiame atvykti į šios parodėlės atidarymą, kuriame pabendrausime, pasiklausysime smagių atliekamų „Dainavos“ vyrų oktetų dainų.

Visi užsienio lietuvių tautiniai ansambliai, chorai ir tautinių šokių grupės kviečiami dalyvauti III Pasaulio lietuvių dainų šventėje 2002 m. liepos 4-7 d. Vilniuje. Informaciją teikia muz. Darius Polikaitis, 7318 Ticonderoga Rd., Downers Grove, IL 60516 USA; tel. 630-241-0074; faksas 630-241-0075; e-paštas: ldpolikaitis@att.net

Maironio lituanistinė mokykla Lemonte pradeda registraciją 2001-2002 mokslo metams. Balandžio 21 d. registracija vyks jau besimokantiems mokykloje, o balandžio 28 ir gegužės 5 dienomis bus registruojami nauji mokiniai. Registracijos laikas — 9-10 val. iš ryto ir 12-1 val.p.p. Smulkesnę informaciją galite gauti mokyklos raštineje tel. 630-257-0888.

Petrus Buchas, gyv. Oak Lawn, IL, visuomenininkas, neseniai pailsėjęs grįžo iš Floridos vėl įsijungti į organizacinį darbą. P. Buchas yra Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos valdybos pirmininkas, aktyviai reiškiasi ir Amerikos Lietuvių taryboje.

„Dainavos“ ansamblio vyrų oktetas nuosirdžiai visus kviečia į jo ruošiamą dainų vakaronę, kuri įvyks gegužės 11 d., penktadienį, 8 val. vak., Pasaulio lietuvių centre, Lietuvių dailės muziejaus patalpose.

Lietuvos Vyčių 16-oji kuopa visus kviečia į virtinukų — „koldūnų“ vakariene. Balandžio 28 d., šeštadienį, 6 val. p.p., Visų Šventų Šv. Antano parapijos (ne Cicerioje) salėje, 518 W. 28th Pl., Čikagoje. Vakaro programą atliks Juozapas Varutis. LV 16-oji kuopa pelnu dalinsis su Šv. Kazimiero vienuolėmis, kurios daug metų mokė Šv. Jurgio parapijos pradžios mokykloje, Bridgeporte, o dabar jau sulaukusios senatvės. Daugiau informacijos gauti ar vietas užsisakyti galima skambinant Pliskartytėi 773-927-5684.

„Ir aš turėjau motiną“, — skausmu persunktais žodžiais pasakė jaunuolis, stovintis prie reklamines lentos, kurioje skelbiamas Motinos dienos paminėjimas Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, gegužės 13 d., 12 v. Vietas užsisakyti būtina iš anksto, skambinant tel. 630-271-9136 arba 630-985-1820.

DAINŲ POPIETĖ „SEKLYČIOJE“

Kovo mėn. 28 dieną vyko dainų popietė „Seklyčioje“. Pavasaris čia pat, gavenia, mūsų popietės šiam laikui ir taimos. Šių popietė vadovė ir organizatorė Elenutė Sirutienė pradeda šios dienos programą. Ir dainuosime, ir giedosime, žiūrėsime Jono ir Juzės Žebrauskų iš Newport (NC) vaizduojant „Laimės šulinys“. Viskas čia labai gerai tvarkoma, nėra kada nuobodžiauti. Ir gerb. muzikas Faustas Strolia jau čia.

Šiandieną dainuosime patriotines dainas. Patriotinės dainos — kaip ir giesmės. Kai kurias dainas, mes ir vadina mes giesmėmis. Dainuojame ar giedame apie Dievą, Aušros Vartus, tikėjimą, dainas primenančias mūsų tautos didvyrius, išvežtuosius, partizanus, Gedimino pilį, trispalvę ir t.t. Daug liaudies dainų paprastai perduodamos gyvu žodžiu, būna sukurios nežinomų autorių. Kiekviena liaudies daina yra turėjusi savo

kūrėją. Daina, eidama iš lūpų į lūpas, iš kartos į kartą, keičiasi, sutrumpinama, pakeičiama. Mes dainuojame ir žinomų autorių dainas — Viktoro Banaicio, Viliaus Vydūno, Juozo Stroliaus.

Antroje programos dalyje turėjome progos pamatyti vaizduojant, kur Jonas ir Juzė Žebrauskai, gyvendami Newport, Šiaurės Karolinos (NC) valstijoje, supažindina vietinius amerikiečius su Lietuva, papročiais, dainomis, šokiais ir tautiniais rūbais. Newport miestelio vyresniųjų centre suvaizdino „Kaimo vestuvės“, kur dalyvavo ir vietiniai amerikiečiai — artistai. Žiūrovų buvo iki 100 asmenų. Jaunoji buvo Juzė Žebrauskienė, jaunas — Jonas Žebrauskas, piršlienė — Vyresniųjų centro vadovė, šokėjos — amerikietės pensininkės. Buvo labai graži programa. Ji plačiai aprašyta amerikiečių „The Senior Voice“ — tai apie Joną ir Juzę Žebrauskus ir jų 2001 m. vasario 14 d. ruoštą vaidinimą „Kaimo vestuvės“. Žebrauskai šiemet švenčia 65 metų vedų sukaktį. Mes sveikiname juos ir linkime dar daug gražių ir sveikų metų.

Po pietų „Laimės šulinyje“ buvo daug gražių dovanų — saldinių, vyno ir kitų gerų dalykelių.

L. Vaičiūnienė

Skelbimai

• 27 centai skambinant į Lietuvą, 55 cent JAV, 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT — patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

• Lithuanian Mercy Lift dėkoja dosniems aukotojams, kurie užjaucia jauną ligonę Žanetą ir padeda sumažinti jos gydymo išlaidas. \$1,000 Daughters of Lithuania, Chicago; Trotter John ir Dana; \$200 Graudis Raymond ir Rūta; \$125 Keblys Kęstutis ir Vitalija; \$100 Bilaišis Danutė; Bublų Algimantas; Didžiulis Algirdas ir Stanislaiva; Jagminas Romualdas ir Margarita; Kairys Irena; Kuras A.; Malala Agnietė; Maskaliūnas Leonas ir Nijolė; Skorobogatova H. ir B.; Tauragės Lietuvių klubas; Vitkus Apolonia; Zulus Romas; \$75 Povilaitis Romualdas ir Dalia; \$50 Balsienė Regina; Baršketis Eugenia; Daulys Kazys ir Salomėja; Ertius Gražina; Grauzinis Maria; Laniauskas Vacys ir Alfonsa; Leparskas Rom; Liaugaudas Eugenia; Naumus Stanley; Simkus Pranas; Stanevitchene Elena; Tumas Alfons; \$40 Stoltenhofas Jurgis ir Roma; \$30 Juodaitis Frank ir Irena; \$25 Gilvydis Dalia; Gėrys Algimantas ir Teresė; Ješmantas Aldona; Kojelis Juozas ir Elena; Lithuanian American Radio (T. ir S. Slutas); Molejus Halina; Polikaitis Darius ir Lydia; Rudaitis Theodore ir Ritone; \$20 Degutis Teofilija; Griskėnas Vaclovas; Jasaitis Elena; Ješmantas Giedrė; Jonaitis Vytautas; Landsbergis Algimantas ir Theresa; Patalauskas Valerija; Rutkauskas Kazys; Uogintaitė Asta; Zaranka Pranas; \$15 Kazlauskas Daina; \$10 Masiulionis Aldona; Orentas Augustinas; Sved Darna. Dėkojame už aukas! Lithuanian Mercy Lift, P.O. Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel. 773-238-1536. Tax ID#36-3810893.

Nida Grigalavičiūtė Čikagos Lietuvių operos choro 2000 m. statytoje „Carmen“ operoje atliko Micaelos rolę (karininkas — Algimantas Barniškis). „Meilės eliksyr“ Nida dainuos pagrindinę Adinos partiją. Jono Kuprio nuotrauka.